

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876

Nr. 23	Utgitt 19 juni	1930
--------	----------------	------

Lov om forsikringsavtaler.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 3 juni 1930 sålydende:

1. Fellesregler for alle forsikringsarter.

Innledning.

§ 1. Denne lov kommer til anvendelse på forsikringsavtaler som slutes med private forsikringsinnretninger eller med Norges Brandkasse. Den kommer også til anvendelse på forsikringsavtaler med kommunale forsikringsanstalter når vedkommende avtale gjelder annet enn pensjonering av kommunens tjenestemenn eller deres etterlatte.

På gjenforsikring får loven ikke anvendelse.

§ 2. Med selskapet mener denne lov den som i avtalen har påtatt sig å yde forsikring.

Forsikringstageren er den som har inngått avtalen med selskapet.

Den sikrede er den som har rett til erstatning eller forsikringssum, hvis sådan skal utbetales i henhold til avtalen.

§ 3. Bestemmelsene i denne lov kan fravikes gjennom avtale, for såvidt ikke loven selv eller andre rettsregler forbyr det.

Forsikringstagerens plikt til å gi opplysninger ved avslutningen av avtalen.

§ 4. Forsikringstageren skal ved avslutningen av avtalen gi opplysning om omstendigheter som han kjenner til og bør forstå kan være av betydning for selskapet.

§ 5. Har forsikringstageren gitt uriktig opplysning, eller har han latt være å gi opplysning om en omstendighet som nevnt i § 4, er avtalen ikke bindende for selskapet, hvis han har optrådt svikaktig, jfr. lov om avslutning av avtaler m. v. av 31 mai 1918, §§ 30 og 33.

§ 6. Kan det antas at forsikringstageren hverken visste eller burde vite at en opplysning som han har gitt, var uriktig, svarer selskapet som om det hadde fått riktig opplysning. Har

6 juni.
Nr. 20.

6 juni. forsikringstageren latt være å gi opplysning om en omstendighet som nevnt i § 4, uten at det i den anledning kan legges ham noget til last, svarer selskapet som om opplysningen var gitt.

I skadeforsikring kan selskapet dog si op avtalen med 14 dagers varsel.

§ 7. Har forsikringstageren uaktsomt gitt uriktig opplysning, eller har han uaktsomt latt være å gi opplysning om en omstendighet som nevnt i § 4, er selskapet fri for ansvar, hvis det kan antas at det ikke vilde ha overtatt forsikringen, om det hadde kjent det virkelige forhold.

Må det antas at selskapet vilde ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, avpasses ansvaret — utenfor transportforsikring — slik at det kommer til å svare til hvad selskapet vilde ha påtatt sig mot den avtalte premie, om det hadde kjent det virkelige forhold; er et beløp blitt uten gjenforsikring, nedsettes erstatningen med det beløp, selskapet kunde ha krevet hos gjenforsikreren, om det hadde gjenforsikret beløpet (prorataregelen). I sjøforsikring og annen transportforsikring svarer selskapet bare i den utstrekning det godtgjøres, at den omstendighet som ikke blev opplyst, eller som der er gitt uriktig opplysning om, ikke har hatt nogen innflydelse på forsikringstilfellet eller på skadens omfang (kausalitetsregelen).

§ 8. Får selskapet vite at der er gitt ufullstendige eller uriktige opplysninger må det uten ugrunnet ophold gi forsikringstageren meddelelse om, i hvilken utstrekning det vil gjøre gjeldende sin rett i anledning herav; ellers taper det retten. Foranstående bestemmelse kommer ikke til anvendelse, hvis forsikringstageren har optrådt svikaktig.

§ 9. Selskapet kan ikke gjøre gjeldende de rettigheter §§ 6, 2. ledd, og 7 hjemler, hvis det ved avtalens avslutning visste eller burde vite at en meddelt opplysning var uriktig, eller at en omstendighet ikke var opplyst. Det samme gjelder, hvis den omstendighet som der er gitt uriktig opplysning om, eller som ikke er opplyst, var uten betydning for det, eller hvis den har ophørt å ha betydning.

§ 10. Avtale som strider mot bestemmelsene i i §§ 6, 8 eller 9 kan ikke påberopes av selskapet uten ved sjøforsikring. Har selskapet forbeholdt sig å være helt eller delvis fri for ansvar, hvis nogen annen enn forsikringstageren har gitt uriktig opplysning eller har latt være å gi opplysning, kan det ikke gjøre gjeldende strengere virkning av et slikt forhold, enn om det hadde vært forsikringstageren som hadde gitt den uriktige opplysning eller latt være å gi opplysningen.

Bestemmelsene i foregående ledd får tilsvarende anvendelse, hvis selskapet uten å søke opplysning hos forsikringstageren, i forsikringsbrevet har fremstillet et forhold som faktisk foreliggende, og har forbeholdt sig å være helt eller delvis fri for ansvar om fremstillingen måtte vise sig å være uriktig. Denne regel gjelder dog bare, når selskapet kunde ha fått opplysning om det rette forhold hos forsikringstageren.

6 juni.
Nr. 20.

Inntredelsen av selskapets ansvar.

§ 11. Er forsikringsavtale sluttet uten at det er avtalt, når ansvaret begynner, skal selskapets ansvar anses å være inntrådt allerede på det tidspunkt da selskapet eller forsikringstageren har sendt meddelelse om at den annen parts tilbud er antatt.

Meddelelser som her er nevnt, anses for å være avsendt klokken 12 middag, hvis det ikke bevises at de er avsendt til annen tid.

Premien.

§ 12. Premien forfaller, så snart avtalen er sluttet.

Skal premien betales i flere terminer, eller fornyes forsikringen enten på samme vilkår eller på andre, eller forlenges den i henhold til avtale eller efter reglene i § 84, forfaller de senere premier på hver premieperiodes første dag.

§ 13. Er en premie ikke betalt i rett tid, kan selskapet si op avtalen med tre dagers varsel; betaler forsikringstageren premien innen utløpet av denne tid, er opsigelsen virkningsløs.

§ 14. Er avtalen ikke bortfalt før på grunn av opsigelse, opphører selskapets ansvar å løpe hvis en senere premie (§ 12, annet ledd) ikke betales senest fjorten dager efter at selskapet har avsendt skriftlig varsel til forsikringstageren eller på annen måte minnet ham om forfallsdag. Påminnelse kan med rettsvirkning tidligst sendes fjorten dager før forfallsdag.

§ 15. Har forsikringstageren undlatt å betale premie, og medfører dette at selskapets ansvar ikke løper, opphører forsikringsavtalen å gjelde tre måneder efter forfallsdag, medmindre avtalen enten i mellemtiden er sagt op eller premien er blitt betalt eller selskapet har anlagt sak mot forsikringstageren til inntale av den.

Blir premien betalt, løper ansvaret på ny for den gjenstående del av premieperioden, fra den dag betaling skjer. Anlegger selskapet sak til inntale av premien, gjelder det samme fra den dag stevning blir uttatt.

§ 16. Blir i henhold til bestemmelsene i denne lov en forsikringsavtale sagt op fra selskapets side, eller opphører den å gjelde efter bestemmelsen i § 15, har selskapet krav på den

6 juni. premie, som det vilde ha betinget sig, om det hadde visst at
Nr. 20. forsikringen vilde bli så kortvarig.

Ophører avtalen av annen grunn å gjelde, oppebærer selskapet den del av premien, som svarer til den tid selskapet har båret ansvaret.

§ 17. Avtale som strider mot bestemmelsene i §§ 13—15 kan ikke påberopes av selskapet.

Bestemmelsene i §§ 13—16 får ikke anvendelse på premier som skal betales til livsforsikringsselskaper.

Forsikringstilfelle som den sikrede har fremkalt forsettlig eller uaktsomt.

§ 18. Har den sikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, har han ikke noget krav på selskapet.

Har han fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet, avgjøres det under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig om selskapet skal betale noget og i tilfelle hvor meget; i livsforsikring og ansvarsforsikring svarer dog selskapet fullt ut.

§ 19. Hvis den sikrede var under fjorten år, eller i sådan sinnstilstand at han efter lovgivningens regler vilde være fri for straff, kommer bestemmelsene i § 18 ikke til anvendelse.

Det samme gjelder, hvis han har fremkalt forsikringstilfellet for å forebygge skade på person eller eiendom og handlingen efter de foreliggende omstendigheter må anses forsvarlig.

Reglene i §§ 18 og 19 får ved brandforsikring og husdyrforsikring tilsvarende anvendelse, hvis den sikredes ektefelle som bor sammen med ham, har fremkalt forsikringstilfellet.

§ 20. Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskapet skal være helt eller delvis fri for ansvar når den sikrede har fremkalt forsikringstilfellet ved en uaktsomhet, der ikke kan betegnes som grov. Denne bestemmelse er ikke til hinder for at det i avtalen betinges, at selskapet skal være uten ansvar for forsikringstilfelle den sikrede har voldt på grunn av selv-forskyldt beruselse.

Sikredes plikter når forsikringstilfellet er inntruffet.

§ 21. Er et forsikringstilfelle inntruffet, skal den sikrede uten ugrunnet ophold underrette selskapet hvis han vil gjøre krav gjeldende mot det.

Forsømmer han det, og hindres selskapet derved fra å begrense følgene av forsikringstilfellet eller fra på annen måte å varetta sitt tarv, plikter det ikke å betale mer enn det må antas at det vilde hatt å utrede om meddelelse var gitt

i tide. Gjøres det antagelig at selskapet ved forsømmelsen er blitt avskåret fra å opplyse omstendigheter som vilde opheve eller begrense dets ansvar, eller er det i ulykkesforsikring ved dødsfall blitt avskåret fra å anstille undersøkelser om dødsårsaken (f. eks. ved obduksjon), avgjøres det efter de foreliggende omstendigheter om selskapet skal betale, og i tilfelle hvor meget. Har forsømmelsen påført selskapet økede omkostninger, fratrekkes disse.

Er det avtalt at den sikrede skal gi meddelelse om begivenheter som kan medføre at et forsikringstilfelle vil inntruffe, får bestemmelsene i annet ledd tilsvarende anvendelse.

Det kan ikke med rettsvirkning avtales at strengere følger enn her foreskrevet skal inntre, om den sikrede eller andre undlater å gi selskapet meddelelser av den art som her er nevnt.

§ 22. Har den sikrede fremsatt krav mot selskapet, plikter han å gå det til hånd med opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som kan ha betydning for oppgjøret mellom ham og selskapet eller for de dekningskrav selskapet måtte ha mot andre.

Forsømmer den sikrede dette, får bestemmelsene i § 21, annet ledd, tilsvarende anvendelse.

§ 23. Foreligger der ikke svik, kan selskapet ikke gjøre gjeldende en avtale om at uriktig opplysning eller undlatelse av å gi opplysning som foran nevnt skal medføre strengere virkninger enn efter bestemmelsen i § 22 (jfr. § 21, annet ledd).

Selskapets betalingsplikt og renteplikt.

§ 24. Den ydelse selskapet skal erlegge som følge av et inntruffet forsikringstilfelle, forfaller til betaling en måned efter utløpet av den tid selskapet trenger til å skaffe sig de opplysninger og foreta de beregninger som er nødvendige for å bringe på det rene om det har noget ansvar, og i tilfelle hvor meget det skal betale. Er det, før fullstendig oppgjør kan finne sted, bragt på det rene at selskapet i hvert fall skal betale en del av det beløp som avkreves det, kan denne del kreves betalt til tid som er nevnt i forrige punktum.

Den sikrede kan kreve renter når der er gått en måned, i livsforsikring fra den dag forsikringstilfellet inntraff og ellers fra den dag anmeldelsen om forsikringstilfellet innløp til selskapet. Rentefoten skal være den som gjelder for almindelig sparebankinnskudd. Går selskapets plikt ut på å godtgjøre den sikrede beløp som han skal betale til tredjemann, inntreer renteplikten tidligst den dag den sikrede har betalt beløpet. Forsømmer den sikrede å gi opplysninger eller ut-

6. juni. levere dokumenter som er nevnt i § 22, kan han ikke kreve
Nr. 20. renter for den tid som derved spilles.

Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskapets plikt til å betale renter skal inntre senere eller for øvrig være mere begrenset enn her er foreskrevet.

Selskapets regress mot skadevolderen.

§ 25. Kan den sikrede forlange at tredjemann erstatte skaden, inntre selskapet i den utstrekning det har betalt erstatning til den sikrede, i hans rett mot tredjemann. Har tredjemann voldt skaden ved en uaktsomhet som ikke er grov, eller hviler hans ansvar utelukkende på bestemmelsen i Norske Lov 3—21—2, kan retten, når skaden ikke er voldt under utøvelse av næring eller bedrift, nedsette hans ansvar overfor selskapet eller helt la det bortfalle.

I livsforsikring, ulykkesforsikring og sykeforsikring inntre selskapet ikke i den sikredes rett mot tredjemann. I ulykkesforsikring og i sykeforsikring gjelder dog det som er bestemt i første ledd, hvis det beløp selskapet skal betale, har preg av en virkelig skadeserstatning. Hvis selskapet ikke inntre i retten mot tredjemann, tas ikke det beløp selskapet betaler den sikrede, i betraktning ved fastsettelsen av den erstatning tredjemann skal betale til ham.

Selskapet kan ikke forbeholde sig rett til i videre utstrekning enn her er sagt, å inntre i den sikredes rett mot tredjemann.

Insolvens og driftsophør.

§ 26. Kommer selskapet under konkurs eller akkordforhandling, ophører tre måneder derefter forsikringsavtalen å gjelde. Meddelelse herom skal boet straks utferdige; den kunngjøres på den måte Forsikringsrådet bestemmer. Vil forsikringstageren forinnan si op avtalen, kan han gjøre det uten varsel.

Viser det sig, uten at konkurs eller akkordforhandling er åpnet, at selskapets formuesforhold er sådanne at det må antas ikke å ville være i stand til å opfylle sine forpliktelser, kan forsikringstageren heve avtalen, såfremt selskapet ikke stiller betryggende sikkerhet.

Det som her er sagt, gjelder ikke livsforsikringsselskaper.

§ 27. Taper selskapet sin rett til å drive forsikringsvirksomhet her i landet, kan forsikringstageren si op avtalen uten varsel.

Er der fattet beslutning om frivillig oppløsning av selskapet, ophører forsikringsavtalen å gjelde et år efterat beslut-

ningen er fattet. Meddelelse herom skal selskapet straks utferdige; den kunngjøres på den måte Forsikringsrådet bestemmer. Vil forsikringstageren forinnen si op avtalen, kan han gjøre det uten varsel.

6 juni.
Nr. 20.

Selskapet plikter å betale erstatning til den annen part for det tap han lider som følge av at forholdet opphører før tiden.

Det som her er sagt, gjelder ikke livsforsikringselskaper.

§ 28. Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskaps ansvar skal falle bort, hvis forsikringstageren kommer under konkurs eller akkordforhandling eller ellers blir insolvent.

I skadeforsikring kan selskapet dog betinge sig rett til å si op avtalen med fjorten dagers varsel.

Foreldelse.

§ 29. Foreldelsesfristen for krav som utledes av forsikringsavtalen, er tre år, regnet fra utløpet av det kalenderår i hvilket fordringshaveren har fått kunnskap om sitt krav og tidligst kunde ha gjort det gjeldende. Forsåvidt angår krav på erstatning eller forsikringssum, inntrer foreldelse dog senest 10 år etterat forsikringstilfellet er inntruffet. For øvrig kommer lovgivningens almindelige bestemmelser om foreldelse til anvendelse.

§ 30. Er der truffet avtale om at selskapet skal være fri for ansvar om den sikrede ikke inntaler sitt krav innen kortere frist enn i § 29 nevnt, begynner fristen først å løpe fra den dag selskapet skriftlig har minnet den sikrede om fristen, dens lengde og følgene av at den oversittes. Fristen må ikke være kortere enn seks måneder.

Er der truffet avtale om at selskapet skal være fri for ansvar hvis krav ikke kommer det i hende innen en viss tid, svarer selskapet allikevel, hvis kravet fremsettes innen utløpet av seks måneder regnet fra den dag den som fremsetter kravet, har fått kunnskap om de omstendigheter som begrunner det. Kongen eller den han dertil bemyndiger, kan for bestemte forsikringsarter fastsette en annen frist enn her bestemt.

Avtale om forlengelse av forsikringen.

§ 31. Et forbehold om at forsikringen skal forlenges med mer enn et år ad gangen om opsigelse ikke skjer, kan ikke påberopes av selskapet, medmindre det minst en måned før opsigelsesfristen utløper, skriftlig har minnet forsikringstageren om forbeholdet.

6 juni.
Nr. 20.

Forhandling med selskapet.

§ 32. Det kan ikke med rettsvirkning avtales at forsikringstageren eller den sikrede under forhandlinger med selskapet ikke skal bruke hjelp av andre.

Avtale om at forsikringstageren eller den sikrede skal være personlig til stede under forhandlinger med selskapet, er uforbindende hvis personlig fremmøte vilde være forbundet med urimelig uleilighet eller omkostning.

Opsigelser m. v.

§ 33. Er slik meddelelse eller påminnelse som er nevnt i §§ 8, 14, 21, 31, 46 eller 48 innlevert til befordring med telegraf eller post eller avsendt med annet forsvarlig befordringsmiddel, går det ikke ut over avsenderen om meddelelsen blir forsinket eller ikke kommer frem.

Har forsikringstageren eller den sikrede forandret sin adresse uten å underrette selskapet om det, kan dette, om det vil avgi nogen erklæring overfor ham eller rette nogen henvendelse til ham, med rettsvirkning benytte den siste adresse som var det bekjent.

Er en erklæring avgitt under sådan adresse, og er den av den art at den først skulde virke, når den er nådd frem til adressaten, inntreir virkningen dagen efter at den er kommet frem til den postanstalt brevet er adressert til, hvis den ikke er nådd frem til adressaten tidligere.

Forsikringsbetingelser som fører til åpenbart urimelige resultater.

§ 34. Hvor et forsikringsvilkår som ikke finnes i denne lov, fører til åpenbart urimelige og med god forsikringspraksis stridende resultater, skal det forsåvidt settes ut av betraktning.

II. Skadeforsikring.

A. Almindelige bestemmelser.

Skadeforsikringens gjenstand.

§ 35. Gjenstand for skadeforsikring kan enhver lovlig interesse være, når den lar sig ansette i penger. Forsikringen kan gjelde forsikringstagerens eller tredjemanns interesse.

Forsikringsverdien.

§ 36. Er der tegnet forsikring på en ting uten at nogen bestemt interesse er angitt, omfatter forsikringen bare verdien av selve tingen ansatt således som nedenfor nevnt.

§ 37. Verdien av tingen ansettes med den undtagelse som følger av § 38 og § 75, til det beløp som det vilde kostet

den sikrede å anskaffe sig en tilsvarende ting, beregnet efter prisene umiddelbart før forsikringstilfellet inntrådte, og med fradrag for verdiforringelse tingen har lidt på grunn av elde, bruk, nedsatt anvendelighet eller andre omstendigheter. 6 juni. Nr. 20.

Blir en bygning satt i stand eller bygget op igjen, bestemmes fradraget alene under hensyntagen til verdiforringelse ved elde og bruk.

§ 38. Verdien av varer som den sikrede selv har tilvirket for salg, ansettes til det beløp som det antas at den sikrede kunde opnådd, om han hadde solgt varene umiddelbart før forsikringstilfellet inntrådte; fradrag gjøres for sparte omkostninger, undgått handelsrisiko og fordelene ved kontant betaling.

§ 39. Selv om annet er avtalt, plikter selskapet ikke å betale større erstatning enn nødvendig for å dekke den skade den sikrede har lidt.

Er der før forsikringstilfellet inntreffer, sluttet avtale om at skaden skal erstattes efter en bestemt angitt verdi eller for øvrig efter bestemte regler, er dog avtalen bindende for selskapet, forsåvidt det ikke godtgjør at anvendelsen av den vilde føre til at den sikrede fikk vesentlig mer enn erstatning for den skade han har lidt. Angående takserte policer i sjøforsikring gjelder hvad der er bestemt i § 75, tredje ledd.

Underforsikring.

§ 40. Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

Forsikring i flere selskaper; dobbeltforsikring.

§ 41. Er en interesse forsikret mot samme fare i flere selskaper, svarer hvert av dem overfor den sikrede som om de andre forsikringer ikke var tegnet.

§ 42. Utgjør summen av de erstatningsbeløp flere selskaper hvert for sig skulde tilsvare for samme skade (jfr. § 41), et større beløp enn den erstatning som den sikrede i det hele har krav på, deles erstatningen selskapene imellem efter forholdet mellom de nevnte erstatningsbeløp. Har noget av selskapene betalt til den sikrede mer enn sin del efter denne regel, kan det gjøre regress gjeldende mot de andre for det beløp hvert av dem skal tilsvare; kan noget av selskapene ikke betale sin del, utlignes den på de andre selskaper.

Det som her er bestemt, kan ikke påberopes av selskap som ikke selv er forpliktet til å finne sig i sådan utligning.

6. juni. § 43. Er det avtalt at selskapet skal være fri for ansvar
 Nr. 20. om den interesse det har forsikret, også er eller blir forsikret
 annensteds, har den sikrede allikevel rett til erstatning for
 skade han ikke får dekket i de andre selskaper. Har flere sel-
 skaper forsikret samme interesse, og har de alle betinget sig
 å være fri om interessen er eller blir forsikret annensteds,
 svarer hvert av dem i forhold til det beløp det skulde utredet
 om forsikring var tegnet bare av det; kan noget av selska-
 pene ikke betale sin del, utlignes den på de andre selskaper.
 Er det avtalt at selskapet skal være fri for ansvar om
 forsikring er eller blir tegnet annensteds, og at det ikke har
 rett til premie om dette viser sig å være tilfelle, kommer det
 som er bestemt i forrige ledd ikke til anvendelse.

Selskapet kan gjøre sitt ansvar betinget av at en del av
 interessen holdes uforsikret.

§ 44. Fremsetter den sikrede krav på erstatning hos et
 selskap for skade han har lidt, plikter han å underrette sel-
 skapet, hvis samme interesse også er forsikret annensteds.
 Forsømmer han det, er han ansvarlig for tap som derav følger.

Fareøkning.

§ 45. Har den sikrede forsettlig fremkalt endring av for-
 hold som er nevnt i forsikringsbrevet, og øker derved faren
 på en måte som det ikke kan antas at selskapet har tatt i be-
 regning, er det fri for ansvar, såfremt det kan antas at det
 ikke vilde ha overtatt forsikringen om det nye forhold hadde
 foreligget, da avtalen blev sluttet.

Må det antas at selskapet vilde ha overtatt forsikringen,
 men på andre vilkår, avpasses ansvaret i andre forsikrings-
 arter enn sjøforsikring og annen transportforsikring således
 at det kommer til å svare til hvad selskapet vilde ha påtatt
 sig mot den avtalte premie, om det nye forhold hadde fore-
 ligget da avtalen blev sluttet; er et beløp blitt uten gjenforsik-
 ring, nedsettes erstatningen med det beløp, selskapet kunde
 ha krevet hos gjenforsikreren, om det hadde gjenforsikret
 beløpet (prorataregelen).

I sjøforsikring og annen transportforsikring svarer sel-
 skapet bare i den utstrekning det godtgjøres at fareøkningen
 ikke har hatt nogen innflytelse på forsikringstilfellet eller på
 skadens omfang (kausalitetsregelen).

§ 46. Undlater den sikrede uten forsvarlig grunn å
 underrette selskapet, når han har fått vite at der er inntrådt
 en fareøkning av den art som er nevnt i § 45, kommer de
 regler som der er gitt, til anvendelse, selv om den sikrede
 ikke forsettlig har fremkalt endringen.

§ 47. Inntreer en fareøkning av den art som er nevnt i § 45, kan selskapet si op avtalen med fjorten dagers varsel. Dette gjelder selv om den sikrede ikke forsettlig har fremkalt endringen.

§ 48. Har selskapet fått vite at en fareøkning er inntrådt, og vil påberope dette, må det uten ugrunnet opphold gi den sikrede meddelelse om i hvilken utstrekning det vil gjøre gjeldende nogen rettighet i henhold til bestemmelsene i §§ 45—47; ellers taper det retten.

§ 49. Selskapet kan ikke gjøre gjeldende de rettigheter §§ 45 til 47 hjemler, etterat fareøkningen har mistet sin betydning for det.

Det samme gjelder hvis fareøkningen skyldes en handling som er foretatt for å forebygge skade på person eller eiendom, og handlingen etter de foreliggende omstendigheter må anses som forsvarlig.

§ 50. Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskapet på grunn av fareøkning skal være fri for ansvar i andre tilfelle eller i videre omfang enn foreskrevet i §§ 45 til 49. Dog kan det avtales at reglene i § 45, annet ledd, (prorataregelen) skal anvendes istedenfor reglene i § 45, tredje ledd, (kausalitetsregelen) eller omvendt.

Er det ved forsikring på ting fremmed interesse som forsikres, kan det avtales at handling eller undlatelse fra forsikringstagerens side, skal ha samme virkning som handling eller undlatelse fra den sikredes side, hvis tingen er i forsikringstagerens verge.

I sjøforsikring får bestemmelsene i denne paragraf ikke anvendelse.

Sikkerhetsforskrifter.

§ 51. Er det i forsikringsavtalen gitt påbud om foranstaltninger som skal tjene til å forebygge at et forsikrings-tilfelle inntreer eller begrense virkningene av det, og har den sikrede utvist forsømmelighet med å overholde dem eller å påse at de blev overholdt, svarer selskapet bare i den utstrekning han bringer til overveiende sannsynlighet at skaden vilde ha inntrådt, selv om forskriftene var blitt fulgt. Det samme gjelder om plikten til å påse, at forskriftene blev fulgt, efter avtalen påhvilte en annen enn den sikrede, og denne annen har gjort sig skyldig i slik forsømmelse.

Vidner undlatelsen av å etterkomme forskriftene om en forsømmelighet, som gir grunn til å frykte for at forskriftene også i fremtiden vil bli overtrådt, eller er der i øvrig grunn til å frykte for at nye overtredelser vil skje, kan selskapet si op avtalen med en ukes varsel.

6 juni. Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskapet på
 Nr. 20. grunn av tilsidesettelse av sikkerhetsforskrifter skal være fri
 for ansvar i andre tilfelle eller i videre omfang enn foran
 nevnt. Dette gjelder dog ikke sjøforsikring.

Foranstaltninger til å avverge skade.

§ 52. Er der overhengende fare for at et forsikrings-
 tilfelle vil inntre, eller er det allerede inntrådt, plikter den
 sikrede å gjøre det han kan, for å avverge skaden eller gjøre
 den så liten som mulig; har selskapet dekningskrav mot
 tredjemann, skal han foreta det som er nødvendig for å sikre
 kravet, inntil selskapet selv kan vareta sitt tarv. Gir selska-
 pet ham bestemte forskrifter, skal han følge dem, om han kan.

Undlater den sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å
 gjøre hvad der således påligger ham, svarer selskapet ikke
 for større skade enn det må antas at det vilde ha hatt å dekke
 om plikten var blitt oppfylt. Det kan ikke med rettsvirkning
 avtales at det skal ha strengere virkninger enn her fore-
 skrevet, om den sikrede eller andre undlater å treffe foran-
 staltninger som her er nevnt, eller at den her foreskrevne
 virkning skal inntre selv om der ikke er utvist grov uakt-
 somhet.

§ 53. Har foranstaltninger som er foretatt i sådant øie-
 med som § 52 første ledd omhandler, medført utgift eller annen
 opofrelse fra den sikredes side, skal selskapet holde ham
 skadesløs, forsåvidt ikke foranstaltningen ut fra de forhold
 som forelå, da den blev foretatt, må betegnes som ufornuftig.

Utgift og tap som her er nevnt, skal selskapet dekke,
 selv om forsikringssummen derved overskrides. Regelen i
 § 40 får tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen i denne paragraf får ikke anvendelse på
 husdyrforsikring.

Forsikring av tredjemanns interesse.

§ 54. Tegnes forsikring på en ting uten at de er angitt,
 hvilken interesse forsikres, anses forsikringen, hvis ikke
 annet er bestemt i lov eller følger av forholdet, som tegnet til
 fordel for enhver der som eier, panthaver eller innehaver av
 annen tinglig rett i tingen, eller fordi han bærer risikoen
 for den, har interesse i at den ikke skades eller går tapt.

Er det avtalt at forsikringen skal opføre om tingen skif-
 ter eier, svarer selskapet allikevel for forsikringstilfelle som
 inntre innen fjorten dager efter eierskiftet, dog bare for-
 såvidt den nye eier ikke har krav på erstatning for skaden
 gjennom forsikring han selv har tegnet. Det som her er be-

stemt, gjelder ikke ved sjøforsikring på skib og i husdyr- 6 juni.
forsikring. Nr. 20.

§ 55. Er der tegnet forsikring på nogens innbo, anses forsikringen, hvis ikke annet fremgår av omstendighetene, for også å omfatte innbo som tilhører hans ektefelle, hjemmeverende barn eller andre personer som er medlem av hans faste husstand.

§ 56. Når tredjemanns interesse er forsikret, er forsikringstageren, hvis ikke annet følger av rettsforholdet mellom ham og tredjemann, i forhold til denne berettiget til å endre, opsi eller heve avtalen, og kan med rettsvirkning motta opsigelse og andre erklæringer fra selskapet angående forsikringen.

Har forsikringstageren i forhold til tredjemann ikke hatt slik rett, men en forføining som nevnt i første ledd allikevel er truffet av ham eller like overfor ham, er forføiningen dog bindende, medmindre selskapet kjente til eller burde ha kjent til forholdet. Ved sjøforsikring eller annen transportforsikring på varer er forføiningen ikke bindende, medmindre forsikringstageren har innlevert forsikringsbrevet til fornøden påtegning, eller har godtgjort at der ikke er utstedt konnossement på varen eller fraktbrev av sådan art, at avsenderen ikke kan forføie over den efterat han har gitt dokumentet fra sig.

Er den tredjemann hvis interesse er forsikret, en pant-haver eller annen rettighetshaver med tinglig rett i fast eiendom, gjelder i brandforsikring hvad der er bestemt i § 86.

§ 57. Når forsikringstilfellet er inntruffet, er det den hvem interessen tilhører, som har rett til erstatningen. Dette gjelder selv om forsikringstageren ikke har underrettet ham om forsikringen.

Selskapet kan allikevel med bindende virkning for den sikrede forhandle med forsikringstageren og utbetale erstatningen til ham medmindre enten forsikringstageren har meddelt selskapet, hvem forsikringen er tegnet for, eller den sikrede har meldt sig hos det, eller bestemmelsen i § 86, annet punktum, jfr. siste ledd, kommer til anvendelse. For sjøforsikring og annen transportforsikring får det som er bestemt om disse forsikringsarter i forrige paragraf, tilsvarende anvendelse.

§ 58. Omfatter en forsikring samtidig eierens og pant-haverens interesse, skal ved skadeoppgjør panthaverens interesse dekkes først.

Panthaveren er dog ikke berettiget til å motsette sig at hele erstatningen utbetales til eieren, hvis skaden er utbedret,

6 juni. eller hvis der stilles betryggende sikkerhet for at erstatningen vil bli anvendt til utbedring av skaden, eller dens anvendelse hertil er sikret på annen måte ved forsikringsvilkårene. Nr. 20. Like med utbedring betraktes også gjenopførelse av bygning, som helt er ødelagt, og gjenanskaffelse av tilbehør, når de nye gjenstander vil omfattes av panteheftelsen.

Det som er bestemt i foregående ledd får tilsvarende anvendelse på andre tinglige rettigheter, når de dekkes av forsikringen.

B. Transportforsikring.

1. Sjøforsikring.

§ 59. Med sjøforsikring forstås i denne lov forsikring mot fare som en interesse utsettes for mens skib eller gods som interessen knytter sig til, befinner sig på sjøen. Omfatter forsikringen ikke bare sjøfare, men også annen fare som går forut for eller kommer efter reisen, men som står i forbindelse med den, anses forsikringen i dens helhet som sjøforsikring.

Forsikringen anses likeledes som sjøforsikring når den knytter sig til skib som er lagt op eller som befinner sig på slipp eller i dokk eller ellers ligger stille, eller til gods som befinner sig ombord i sådant skib.

§ 60. Hvis ikke annet er bestemt i avtalen eller i lov, omfatter sjøforsikring enhver art av fare som den forsikrede interesse utsettes for.

§ 61. Når den sikrede blir holdt ansvarlig for skade som skibet har voldt ved sammenstøt med eller støtning mot skib eller annen gjenstand som tilhører en tredjemann, svarer selskapet ved forsikring på kasko for dette erstatningsansvar. Foreligger underforsikring, får regelen i § 40 anvendelse.

Ansvar for personskade og for skade på skibets egen ladning eller på andre gjenstander som befinner sig ombord i skibet, omfattes ikke av forsikringen.

§ 62. Selskapet svarer ved forsikring på skib ikke for skade som alene er en følge av slit, alder, råttighet eller orm. Ved forsikring på gods svarer det ikke for skade som er en følge av mangler ved godsets innpakning eller av dets egen beskaffenhet, såsom svinning, smeltning eller indre bedervelse.

§ 63. Er det rederens interesse som er forsikret, svarer selskapet ikke hvis skaden er en følge av at skibet, da det senest forlot havn, ikke var sjødyktig eller tilbørlig utrustet eller bemannet, eller at det ikke var forsvarlig lastet eller forsynt med de fornødne skibsdokumenter. Dette gjel-

der dog ikke, hvis hverken rederen eller skibsføreren kjente eller burde ha kjent mangelen. 6 juni, Nr. 20.

§ 64. Er felleshavari gjort op på lovlig måte, skal det bidrag som etter opgjøret faller på den forsikrede interesse, tilsvares av selskapet. Foreligger underforsikring, får regelen i § 40 anvendelse.

§ 65. Er felleshavari i henhold til bestemmelse i fraktaftalen gjort op etter andre regler enn fastsatt ved lov, blir selskapet ikke av den grunn fri for ansvar, hvis opgjøret er foregått på rette sted, og de regler som er benyttet, må anses for å være almindelig anerkjent i handel landene imellem.

§ 66. Er skade på forsikret gjenstand skjedd under slike omstendigheter, at den skal erstattes som felleshavari, har den sikrede rett til, uten å avvente felleshavariopgjøret, å kreve erstatning for denne skade, som om der hadde foreligget særhavari.

Betaler selskapet erstatning for sådan skade, inntreder det i den sikredes rett mot de andre deltagere i felleshavariet. Hvis selskapet i henhold til regelen i § 40 bare har erstattet en del av skaden, skal selskapet og sikrede ha hver sin forholdsmessige del av havarierstatningen.

§ 67. Blir gods transportert med annet skib enn det som etter forsikringsavtalen skulde ha vært benyttet, er selskapet fri for ansvar, medmindre det må antas, at det vilde ha inngått eller vedstått avtalen på samme vilkår og med uforandret gjenforsikring, om det på forhånd hadde visst, at forandringen vilde skje.

Selskapet er dog ansvarlig hvis forandringen er skjedd uten den sikredes samtykke eller er blitt nødvendig for å undgå en begivenhet som selskapet svarer for, eller minske følgerne av den.

§ 68. Blir der mens skibet er underveis, gjort forandring i den rute som det etter forsikringsavtalen skulde følge, opphører selskapets ansvar, medmindre forandringen er foretatt uten den sikredes samtykke.

Selskapets ansvar opphører heller ikke, hvis forandringen er blitt nødvendig av hensyn til en begivenhet som selskapet svarer for, eller foretas for å forebygge skade på person og handlingen etter de foreliggende omstendigheter må anses forsvarlig; gjenoptas ikke den opprinnelige reiserute snarest mulig, opphører selskapets ansvar.

Hvis den opprinnelige reiserute blir gjenoptatt etter at selskapets ansvar er opphørt etter reglene i denne paragraf, inntreder ansvaret på ny, men kun i den utstrekning risikoen igjen

6 juni. blir slik som den efter forsikringsavtalens forutsetninger
Nr. 20. skulde være.

Det som her er bestemt, gjelder også om et skib er kommet utenfor de farvann forsikringen omfatter.

§ 69. Har rederen gjennom bergelønn eller annen godtgjørelse for assistanse fått erstatning for skade på skib eller gods som faller inn under selskapets ansvar, kan selskapet kreve at den del av godtgjørelsen som må antas å skulle dekke den litte skade, skal fragå i erstatningsbeløpet.

§ 70. Er et skib som følge av en begivenhet selskapet svarer for, sunket, strandet eller på annen måte forulykket, har den sikrede rett til erstatning for totaltap, hvis skibet ikke med rimelige omkostninger kan berges, eller hvis det er så beskadiget at det ikke er istandsettelse verd.

Det samme gjelder hvis gods som følge av en begivenhet som selskapet svarer for, er kommet under slike forhold eller er blitt beskadiget på sådan måte som overfor nevnt, eller er blitt oplagt under slike forhold at der vil gå urimelig lang tid før det kan avhentes, eller at det vil koste urimelig meget å få fatt på det.

§ 71. Har der manglet etterretning om et skib i tre ganger så lang tid, som under vanlige forhold kan antas å ville medgå til skibets reise fra det sted, hvor man sist hadde etterretning om det, til det sted det først skulde anløpe, dog minst tre måneder, har den sikrede rett til erstatning som om totaltap hadde foreligget. Det samme gjelder om skibet er forlatt av besetningen og ikke innen tre måneder derefter er kommet til rette.

Det som er bestemt i forrige ledd, gjelder også gods som var ombord på skibet, og som ikke kommer til rette innen den frist som der er nevnt.

§ 72. Har fremmed makt belagt skib eller gods med embargo eller ved lignende forføining opbragt det eller holdt det tilbake, og frigis det ikke innen seks måneder derefter, har den sikrede rett til erstatning som om totaltap hadde foreligget. Vil den sikrede gjøre denne rett gjeldende, må han avgi erklæring om det innen tre måneder. Fristen regnes fra utløpet av de nevnte seks måneder, dog således at den ikke løper før fra den dag den sikrede er blitt bekjent med forholdet.

§ 73. Betaler selskapet erstatning for totaltap, og er noget i behold av det som erstattes, inntreter selskapet i den sikredes rett til dette og kan kreve overlevert alle de dokumenter som danner bevis for retten og som er tilgjengelige for den sikrede.

Foreligger underforsikring, har selskapet bare rett til en del av det som er i behold, efter forholdet mellem forsikringssummen og forsikringsverdien. 6 juni.
Nr. 20.

§ 74. Inntreffer flere forsikringstilfelle i løpet av forsikringstiden, plikter selskapet å erstatte skaden, selv om erstatningssummene tilsammen overstiger forsikringssummen.

Dog har selskapet, når skade er inntruffet, rett til ved å betale hele forsikringssummen med tillegg av omkostninger som allerede er påløpet, å fri sig for ethvert ansvar for skade som inntreffer, eller omkostninger som påløper, efterat forsikringstageren har fått meddelelse om at selskapet vil benytte sig av denne rett. I disse tilfelle kommer bestemmelsen i § 73 ikke til anvendelse.

§ 75. Forsikringsverdien av et skib settes til den verdi det har på den tid selskapets ansvar begynner å løpe.

Forsikringsverdien av handelsvarer settes til den pris som da reisen begynte, gjaldt på avsendelsesstedet for varer av samme slags, levert fritt ombord eller på jernbanevogn eller annet transportmiddel, med tillegg av omkostninger for vanlig forsikring og av frakt forsåvidt denne skal betales uten hensyn til om reisen blir fullført. Forventet gevinst anses ikke forsikret, medmindre det uttrykkelig er avtalt.

Er der i avtalen fastsatt en bestemt forsikringsverdi (taksert police), er avtalen herom bindende for selskapet forsåvidt det ikke godtgjør at den fastsatte verdi avviker så meget fra den virkelige forsikringsverdi at taksten må anses som urimelig.

§ 76. Løper en forsikring ut, mens skibet er på sjøen, enten på grunn av selve avtalen eller på grunn av opsigelse, blir den allikevel gjeldende inntil utløpet av den dag skibet ankommer til første bestemmelsessted. Dette gjelder dog ikke opsigelse som skjer på grunn av undlatt premiebetaling.

Forlenges forsikringen som følge av bestemmelsen i foregående ledd, har selskapet krav på den premie som det vilde ha betinget sig, om det hadde visst at forsikringen vilde blitt så langvarig.

2. *Annen transportforsikring.*

§ 77. Annen transportforsikring enn sjøforsikring omfatter, hvis ikke annet er bestemt i avtalen eller i lov, enhver art av fare som den forsikrede interesse utsettes for under transporten.

§ 78. Reglene i §§ 62, 67, 68, 72 til 74 og § 75, annet ledd, får tilsvarende anvendelse.

6 juni.
Nr. 20.

C. Brandforsikring.

§ 79. I brandforsikring svarer selskapet ikke bare for den skade branden volder ved å fortære ting, men også for annen skade den gjør på tingen; det svarer således om ruter springer eller maling svies ved hete fra en brand.

For skade voldt ved ild som ikke er brand, svarer selskapet ikke. Det anses således ikke som brandskade om panel er svidd ved hete fra ovnen, eller om gnister fra tobakks-pipe eller ildsted har svidd huller i klær.

§ 80. Er ting som omfattes av brandforsikring, forsettlig utsatt for påvirkning av varme, svarer selskapet ikke for den skade tingen lider om den derved kommer i brand. Selskapet svarer således ikke om klær som henges til tørk ved en ovn, om tøy som strykes eller om fødevarer som henges til røkning, derved kommer i brand.

§ 81. Skade ved lynnedslag går inn under brandforsikringen selv om brand ikke oppstår.

Har selskapet overtatt ansvar for eksplosjonsskade som ikke er en følge av brand, får reglene om brandforsikring anvendelse.

§ 82. Kommer under brand ting som er brandforsikret, bort ved tyveri eller på annen måte, eller kommer de til skade under forsøk på å redde dem fra brand, anses det som brandskade. Er eiendeler blitt ofret under forsøk på å forebygge eller begrense brand, gjelder det samme, selv om branden ikke truet noen gjenstand som faller inn under forsikringen, hvis foranstaltningen under de foreliggende forhold må anses forsvarlig.

§ 83. Befinner tingen sig i det øieblikk forsikringstilfellet inntreffer, på et annet sted enn det som blev opgitt, da forsikringen blev tegnet, er selskapet allikevel ansvarlig, medmindre det kan antas at det ikke vilde tatt forsikringen, om det sted hvor forsikringstilfellet inntraff, hadde vært opgitt som forsikringssted, eller at det vilde betinget sig høiere premie eller overtatt lavere forsikringssum eller gjenforsikret i videre omfang.

Vilde selskapet efter denne regel være fri for ansvar, svarer det allikevel i følgende tilfelle:

Ved forsikring på innbo svarer selskapet, om innboet flyttes til et annet sted innenfor riket. Selskapet kan imidlertid bringe avtalen til ophør ved å si den op med fjorten dagers varsel. Den sikrede plikter å gi meddelelse om flytningen senest innen en måned efterat den er foregått; gir han ikke slik meddelelse, opphører selskapets ansvar, når en måned er gått efter flytningen.

Bringes innbøgenstander uten at flytning skjer, for en tid annensteds hen, svarer selskapet for dem med et beløp av inntil ti procent av forsikringssummen, dog ikke over 2000 kroner. (661. 1899. 56. 2.)

6 juni.
Nr. 20.

Selskapet svarer i de tilfelle som er nevnt i tredje og fjerde ledd, også for forsikringstilfelle som inntreffer under transporten.

§ 84. Forsikring som er sluttet for et tidsrum av seks eller tolv måneder, forlenges, om ikke annet må anses avtalt, for et tilsvarende tidsrum ad gangen såfremt ingen av partene sier forsikringen op; opsigelsen må skje senest en uke før tiden er ute.

§ 85. Hvis erstatning for bygning utbetales uten at den sikrede har forpliktet sig til innen 5 år efter forsikringstilfellet å utbedre skaden eller opføre ny bygning på samme eiendom og med samme bestemmelse som den avbrente, og ikke av vesentlig mindre verdi enn denne, skal selskapet yde et beløp svarende til tredjedelen av den fastsatte erstatning til et offentlig fond til vern mot brandfare. Det samme gjelder hvis sådan utbedring eller gjenopføring er vedtatt, men ikke har funnet sted innen den nevnte frist.

Selskapet kan tilbakeholde det i første ledd nevnte beløp i erstatningsoppgjøret eller i tilfelle tilbakefordre det hos den sikrede.

Nærmere regler til gjennomførelse av bestemmelsene i første ledd — herunder også nærmere regler om fondet — gis av Kongen.

Departementet kan, hvor særlige omstendigheter foreligger, og Forsikringsrådet anbefaler det, dispensere fra bestemmelsen i første ledd eller forlenge den der nevnte frist.

Nærværende paragraf kommer ikke til anvendelse hvor utbedring eller gjenopbygning forhindres ved lov eller nogen med hjemmel av lov gitt bestemmelse. Sådan hindring anses ikke å foreligge, når der er anledning til å bygge på annen like så god og beleilig tomt som overensstemmende med bygningslovgivningen ved reguleringen tildeles eieren. Heller ikke kommer bestemmelsene til anvendelse på bygning som er solgt til nedrivning og bortflytning, eller på bygning der efter sin bestemmelse tilkjennegir sig som midlertidig.

§ 86. Omfatter forsikring på fast eiendom både eierens og panthaverens interesse, og har panthaveren meldt sig hos selskapet, eller er hans rett tinglyst, kommer reglene i § 56 ikke til anvendelse overfor panthaveren, og forsikringen vedblir, selv om den er tegnet for bestemt tid, å gjelde til fordel for ham inntil selskapet har sagt den op overfor ham med

6 juni. en måneds varsel. I sådant tilfelle kan selskapet heller ikke
Nr. 20. med bindende virkning for panthaveren forhandle med forsikringstageren eller utbetale erstatningen til ham når forsikringstilfellet er inntruffet (§ 57, annet ledd).

Følger det av avtalen eller av lovens bestemmelser at den sikrede taper sin rett som følge av en annens handling eller undlatelse, gjelder forsikringen allikevel til fordel for pant-haveren, inntil selskapet med en måneds varsel har underrettet ham om forholdet.

Det som er bestemt i denne paragraf, får tilsvarende anvendelse på andre tinglige rettigheter i fast eiendom, forsåvidt de omfattes av forsikringen.

§ 87. Er selskapet i henhold til reglene i § 86 ansvarlig overfor panthaver eller annen tinglig rettighetshaver etterat avtalen for øvrig er bortfalt, kan det kreve at eieren betaler premie for den tid det bærer ansvaret.

Inntreffer skade, og er selskapet ansvarlig overfor pant-haver, men ikke overfor eieren, inntretr selskapet i pant-haverens rett i den utstrekning det betaler erstatning til ham. Selskapet kan dog ikke gjøre retten gjeldende til fortrensel for panterettigheter som hvilte på eiendommen på den tid forsikringstilfellet inntraff, og som omfattes av forsikringen. Det som her er bestemt, gjelder ikke hvis selskapets ansvar overfor eieren er falt bort på grunn av undlatt premiebetaling.

§ 88. Bestemmelser i avtalen som kommer i strid med det som er bestemt i § 86, kan ikke påberopes til skade for panthaver eller annen tinglig rettighetshaver.

D. Husdyrforsikring.

§ 89. Hvis et dyr innen en måned efter forsikringstidens utløp dør eller må avlives som følge av sykdom eller ulykkestilfelle som faller inn under avtalen, og som er inntruffet i forsikringstiden, svarer selskapet som om døden var inntrådt før dennes utløp.

§ 90. Har sykdom eller ulykkestilfelle voldt dyrets død eller at det har måttet avlives, skal som forsikringsverdi anses den verdi dyret vilde hatt umiddelbart før dets død, om sykdommen eller ulykkestilfellet ikke var inntruffet.

E. Ansvarsforsikring.

§ 91. Er der tegnet forsikring mot erstatningsansvar som måtte opstå for en person like overfor tredjemann som følge av en skadevoldende begivenhet, svarer selskapet, når denne inntreffer i forsikringstiden, også for følger av den som inntretr etterat forsikringstiden er utløpet.

6 juni.
Nr. 20.

§ 92. Selskapet plikter å dekke omkostninger som oppstår i anledning av den sikredes forsvar overfor krav tredjemann reiser, forsåvidt de foranstaltninger han har truffet, og de omkostninger som derved er foranlediget, må anses som rime-
lige. Er der i avtalen fastsatt en bestemt forsikringssum, plikter selskapet å betale de omkostninger som her er nevnt, selv om forsikringssummen derved overskrides.

Påløper renter, etterat prosess er anlagt, plikter selska-
pet å betale den del av rentene som svarer til det erstatnings-
beløp selskapet skal betale, selv om forsikringssummen over-
skrides.

§ 93. Påanker den sikrede en dom som tredjemann har
fått over ham, plikter selskapet, så vidt forsikringssummen
strekker til, å stille den sikkerhet som er nødvendig for å av-
verge tvangsfullbyrdelse.

§ 94. Er der i avtalen truffet bestemmelse om at selska-
pet skal være fri for ansvar, hvis den sikrede uten dets sam-
tykke anerkjenner et krav eller betaler erstatning uten dom,
kan selskapet dog ikke påberope bestemmelsen, forsåvidt det
må anses godtgjort at kravet var berettiget.

§ 95. Selskapet blir fri overfor den sikrede ved å betale
til tredjemann, såfremt denne ikke ved betaling fra den sik-
rede eller på annen måte har fått dekning for sitt krav. Før
selskapet betaler, skal det underrette den sikrede.

Selskapet er like overfor tredjemann ansvarlig for at er-
statningen ikke blir utbetalt til den sikrede før denne godt-
gjør at tredjemann har fått dekning for sitt krav. Dette gjel-
der dog ikke, om den sikrede som bevis for at tredjemann er
dekket, har forevist en kvittering som senere viser sig å være
falsk.

Er den sikrede under konkurs eller akkordforhandling,
har tredjemann, hvis han ikke på annen måte har fått dek-
ning for sitt krav, rett til å forlange erstatningen utbetalt
direkte til sig.

§ 96. Så lenge tredjemann ikke har fått dekning for sitt
erstatningskrav, kan den sikredes krav mot selskapet ikke
være gjenstand for rettsforfølgning til dekning av annen for-
dring enn erstatningskravet.

III. Livsforsikring.

Almindelige bestemmelser.

§ 97. Livsforsikring kan tegnes på forsikringstagerens
eller en annens liv.

§ 98. Skal premiebetalingen foregå i flere terminer, plik-
ter forsikringstageren efter å ha betalt den første premie

6 juni. ikke å holde forsikringen i kraft ved å betale de senere Nr. 20. premier.

§ 99. Vil selskapet betinge sig at en økning av faren skal ha innflydelse på ansvaret, må det angi i forsikringsbrevet, hvilke arter av fareøkning det er som skal komme i betraktning, og hvilke følger fareøkningen skal ha.

§ 100. Har den på hvis liv forsikringen er tegnet, berøvet sig livet, er selskapet fri for ansvar hvis forsikringen, da dødsfallet inntraff, ikke hadde vært uavbrutt i kraft de to siste år. Dette gjelder dog ikke hvis det må antas at forsikringen er tegnet eller gjenoptatt uten tanke på selvmordet, og at dette vilde blitt foretatt selv om forsikringen ikke hadde foreligget.

§ 101. De bestemmelser i denne lov, hvorefter selskapet i visse tilfelle blir fri for ansvar, fritar det ikke for plikt til å stille premiereserven eller en del av den til rådighet overensstemmende med hvad avtale eller lov bestemmer.

Kapitalforsikring.

§ 102. Forsikringstageren kan fra først av eller senere tillegge en annen retten til å oppebære forsikringssummen når den forfaller, ved å opnevne ham til begunstiget.

Forsikringstageren kan tilbakekalle opnevnelsen hvis han ikke overfor den begunstigede har gitt avkall på retten til å gjøre det. Hans dødsbo eller arvinger kan ikke tilbakekalle den.

§ 103. Opnevning av en begunstiget og tilbakekallelse av en opnevning er bare gyldig, såfremt selskapet efter forsikringstagerens begjæring har optatt den i eller tegnet den på forsikringsbrevet, eller forsikringstageren har gitt selskapet skriftlig meddelelse om den.

§ 104. Er ingen begunstiget opnevnt, og forsikringssummen skal utbetales ved forsikringstagerens død, tilfaller den hans dødsbo.

Er en begunstiget opnevnt skal ved beregningen av gjenværende ektefelles boslodd og livsarvingers, arveberettigede adoptivbarns eller disses livsarvingers pliktdel forsikringssummen anses som om den tilhørte dødsboet og var tillagt den begunstigede ved testament. Dette gjelder dog ikke om forsikringstageren har gitt avkall på sin rett til å tilbakekalle opnevnelsen.

§ 105. Når forsikringssummen skal utbetales ved forsikringstagerens død, kommer ved fortolkningen av de bestemmelser hvorved en begunstiget opnevnes, følgende regler til anvendelse, hvis ikke annet fremgår av forholdet:

Er forsikringstagerens ektefelle opnevnt som begunstiget, anses den ektefelle han ved sin død er gift med, som begunstiget. 6 juni. Nr. 20.

Har forsikringstageren opnevnt sine barn, anses hans livsarvinger samt hans arveberettigede adoptivbarn og deres livsarvinger som begunstiget, hver for den lodd som vilde tilfalle ham efter arvelovgivningens regler.

Er forsikringstagerens ektefelle og barn opnevnt, anses hver som begunstiget for den lodd som vilde tilfalle ham efter lovgivningens regler om boslodd og arv.

Er forsikringstagerens arvinger opnevnt, er det hans arvinger efter loven som er begunstiget, hver for den lodd som vilde tilfalle ham efter arvelovgivningens regler.

Har forsikringstageren opnevnt sine «pårørende», er det hans ektefelle og hans arvinger efter loven som er begunstiget, hver for den lodd som vilde tilfalle ham efter lovgivningens regler om boslodd og arv. Efterlater forsikringstageren sig ektefelle, men hverken livsarvinger eller arveberettigede adoptivbarn eller deres livsarvinger, tilfaller hele forsikringssummen ektefellen.

§ 106. Har forsikringstageren opnevnt en bestemt person til som begunstiget å oppebære forsikringssummen efter hans død, bortfaller opnevnelsen, hvis den begunstigede dør før forsikringstageren.

§ 107. Skal forsikringssummen utbetales enten når forsikringstageren død, eller når han opnår en bestemt alder, anses den begunstigede, om en sådan er opnevnt, å ha rett til forsikringssummen bare hvis den kommer til utbetaling på grunn av forsikringstagerens død.

§ 108. Opnevnelsen av en begunstiget medfører ingen innskrenkning i forsikringstagerens rett til å utta gjenkjøpsverdien, opta lån på forsikringen, overdra, pantsette eller på annen måte forføie over de rettigheter forsikringsavtalen hjemler ham.

Har forsikringstageren overfor den begunstigede gitt avkall på sin rett til å tilbakekalle opnevnelsen, antas han også å ha fraskrevet sig adgangen til uten den begunstigedes samtykke å forføie således over forsikringsforholdet at forføingen blir til skade for den begunstigede.

§ 109. Så lenge forsikringstilfellet ikke er inntruffet, kan den begunstigede ikke overføre, pantsette eller på annen måte forføie over sitt krav; heller ikke kan hans fordringshavere ta utlegg i det eller hans konkursbo inndra det.

§ 110. Hvis forsikringstageren dør og forsikringssummen først senere forfaller til utbetaling, erhverver den be-

6 juni. gunstigede de rettigheter som før tillå forsikringstageren,
Nr. 20. hvis ikke annet fremgår av forholdet.

§ 111. Overdrar forsikringstageren sitt krav uten innskrenkende forbehold, går alle rettigheter overfor selskapet over på erhververen. Var en begunstiget opnevnt, bortfaller opnevnelsen forsåvidt den ikke var gjort uigjenkallelig.

§ 112. Hvis en begunstiget er opnevnt, bortfaller ikke opnevnelsen om forsikringstageren pantsetter sitt krav.

Panthaveren kan gjøre gjeldende kravet på gjenkjøpsverdien, men må i så fall først med to måneders varsel gi pantsetteren anledning til å løse ham ut enten ved å dekke fordringen eller ved å betale gjenkjøpsverdien. Panthaveren har ikke rett til å avhende forsikringskravet, selv om slik rett måtte være avtalt. Er forsikringssummen forfalt, kan han opkreve av den det beløp som utkreves til å dekke hans fordring.

Utbetales bonus i løpet av forsikringstiden, tilfaller den pantsetteren.

§ 113. Overdragelse, pantsettelse, erklæring hvorved opnevnelse av en begunstiget gjøres uigjenkallelig, og andre forføininger over forsikringskravet er beskyttet overfor forføininger som ikke er påtegnet forsikringsbrevet, når erhververen er i god tro og forføiningen er påtegnet brevet, eller erhververen har fått dette i sin besiddelse.

§ 114. Utbtaler selskapet forsikringssummen eller gjenkjøpsverdien, eller blir partene enige om å endre innholdet av forsikringsavtalen, må forsikringsbrevet enten tilbakeleveres til selskapet eller få påtegning om forføiningen. Ellers kan den ikke gjøres gjeldende overfor den som i god tro har erhvervet eller senere erhverver rett som efter forrige paragraf er beskyttet mot tredjemann.

Er forsikringsbrevet kommet bort, kan selskapet med tre måneders varsel innkalle den mulige innehaver med den virkning, at forsikringsbrevet trer ut av kraft og nytt forsikringsbrev kan utferdiges om ingen melder sig. Innkallelsen skal bekjentgjøres i Norsk Kunngjørelsestidende og i minst et annet blad som er almindelig lest på det sted, hvor forsikringstageren bor eller sist hadde sin bopel her i riket.

§ 115. Går forsikringsavtalen ut på eller får forsikringsbrevet senere påtegning om at forsikringssummen skal utbetales til ihendehaveren, er derved ingen begunstiget opnevnt. Ihendehaveren kan ikke i henhold til forsikringsbrevet gjøre krav gjeldende mot selskapet uten å godtgjøre at han er rettmessig besidder, og selskapet kan ikke med rettsvirkning forbeholde sig at det skal være fri like overfor den berettigede om det har betalt til ihendehaveren.

§ 116. Før forsikringstilfellet er inntruffet, kan forsikringstagerens rett overfor selskapet ikke være gjenstand for utlegg fra hans fordringshaveres side eller inndras i hans konkursbo.

6 juni.
Nr. 20.

Har forsikringstageren overdratt sitt krav til noen annen enn sin ektefelle, kan hververens fordringshavere ta utlegg i hans rett og hans konkursbo inndra den; overfor utleggshaveren får reglene i § 112 tilsvarende anvendelse og overfor konkursboet § 112, første og annet ledd.

Er det forsikringstagerens ektefelle som har erhvervet forsikringskravet, kan dennes fordringshavere ikke ta utlegg i det og hans konkursbo ikke inndra det; reglene i § 117 får tilsvarende anvendelse forsåvidt angår premier hververer har betalt.

§ 117. Blir der åpnet konkurs i forsikringstagerens bo, kan boet, selv om en begunstiget er opnevnt og selv om forsikringstageren har forpliktet sig til ikke å kalle begunstigelsen tilbake, forlange at selskapet betaler tilbake med lovlig rente premier som konkursskyldneren har betalt i løpet av de siste fem år før konkursen, forsåvidt premiebetalingen stod i påtagelig misforhold til skyldnerens formuesforhold på den tid den skjedde. Boet kan dog ikke forlange mer enn forsikringens gjenkjøpsverdi, eller ved forsikringer som efter sin art ikke er gjenstand for gjenkjøp, kapitalverdien av den fripolice forsikringstageren vilde ha rett til på grunnlag av de betalinger som er skjedd, eller om han er død, forsikringssummen. Er der opnevnt en begunstiget, og har konkursskyldneren fått vederlag for opnevningen, trekkes verdien av det fra. Har den begunstigede hevet forsikringssummen, kan boet gjøre sitt krav gjeldende mot ham.

Anlegger boet sak mot selskapet for å gjøre gjeldende de rettigheter, som her er nevnt, skal det også stevne konkursskyldneren og likeså den begunstigede, om en sådan er opnevnt.

Bestemmelsen i første ledd kommer ikke til anvendelse i tilfelle hvor forsikring er tegnet av en arbeidsgiver på hans arbeideres eller funksjonærers liv med dem selv eller deres pårørende som begunstigede, når forsikringen må anses som en del av godtgjørelsen for deres arbeide, og arbeidsgiveren således ikke kan forføie over forsikringen som nevnt i § 108.

Livrenteforsikring.

§ 118. På livrenteforsikring kommer reglene om kapitalforsikring til anvendelse, dog med følgende endringer:

Er den i hvis levetid livrenten skal løpe, en annen enn

6 juni. forsikrinstageren, anses han som opnevnt til begunstiget, hvis
Nr. 20. ikke forsikringstageren har truffet annen bestemmelse.

Hvis det ikke fremgår av omstendighetene at det ikke har vært forsikringstagerens mening å binde sig, kan han ikke kalle sin opnevning av en begunstiget tilbake, efterat den første rentetermin er utbetalt til den begunstigede.

Hvis ikke forsikringstageren har truffet annen bestemmelse, tilfaller ved den begunstigedes død det beløp som selskapet måtte ha plikt til å betale tilbake av de erlagte premier, forsikringstageren eller hans arvinger.

Utbetaling av forfalne renteterminer behøver ikke å påføres forsikringsbrevet.

Bestemmelsene i lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915 § 72, jfr. § 75, og lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 § 12, siste ledd, vedblir å gjelde også forsåvidt angår livrenter.

IV. Ulykkesforsikring og sykeforsikring.

§ 119. Ulykkesforsikring og sykeforsikring kan knyttes til forsikringstagerens eller en annens person.

§ 120. Når et ulykkestilfelle eller et sykdomstilfelle som faller inn under avtalen, er inntruffet i forsikringstiden, svarer selskapet også for følger av det som inntrer efterat forsikringstiden er utløpet.

§ 121. Øker faren gjennom endring av forhold som i forsikringsbrevet er angitt å være av betydning for selskapet, og har den hvis person forsikringen er knyttet til, kunnskap om endringen, er selskapet, så lenge endringen varer, fri for ansvar, såfremt det kan antas at det ikke vilde ha overtatt forsikringen, om det nye forhold hadde foreligget, da avtalen blev sluttet. Må det antas at selskapet allikevel vilde ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, svarer det efter prorataregelen (§ 45, annet ledd) hvis det ikke er avtalt at kausalitetsregelen (§ 45, siste punktum), skal følges. Foreligger der tilfelle som omhandlet i § 48 eller § 49, annet ledd, finner tilsvarende regler anvendelse som der er gitt.

Det kan ikke med rettsvirkning avtales at selskapet på grunn av fareøkning skal være fri for ansvar i andre tilfelle eller i videre omfang enn her bestemt.

§ 122. Reglene i §§ 102 til 106 får anvendelse på ulykkesforsikring og sykeforsikring.

§ 123. Så lenge den sikredes krav mot selskapet ikke er forfalt til betaling kan det ikke gjøres til gjenstand for rettsforfølgning fra hans fordringshaveres side. Heller ikke kan

forsikringstagerens fordringshavere ta utlegg i, eller hans konkursbo inndra hans rettigheter ifølge forsikringsforholdet. 6 juni. Nr. 20.

§ 124. Har den hvis person forsikringen er knyttet til, overtrådt sikkerhetsforskrifter som etter avtalen skal følges, jfr. § 51, eller undlatt å foreta slike foranstaltninger som er omtalt i § 52, får reglene i disse paragrafer tilsvarende anvendelse. Dog plikter han ikke å følge forskrifter fra selskapet som gjør utilbørlig inngrep i hans frihet til selv å bestemme over sin person; avtaler som strider herimot, er uforbindende.

Er det avtalt at andre enn den hvis person forsikringen er knyttet til, skal følge forskrifter eller foreta foranstaltninger som er nevnt i første ledd, kan selskapet ikke påberope sig strengere følger av en forsømmelse enn dem som der er foreskrevet.

V. Slutningsbestemmelser.

§ 125. Følgende regler skal komme til anvendelse på avtaler, som er sluttet før loven trer i kraft:

- a. §§ 26—27, forsåvidt konkurs eller akkordforhandling åpnes etterat loven er trådt i kraft, eller forsåvidt selskapet etter dette tidspunkt taper sin rett til å drive forsikringsvirksomhet her i landet eller fatter beslutning om frivillig oppløsning.
- b. §§ 29—30, dog således at de der opstillede tidsfrister ikke skal regnes fra noget tidligere tidspunkt enn lovens ikrafttreden.
- c. § 34, forsåvidt angår forsikringstilfelle som inntreffer etterat loven er trådt i kraft.
- d. §§ 86—88, forsåvidt angår forsikringstilfelle som inntreffer etterat loven er trådt i kraft.
- e. §§ 116, 117, jfr. 118, og § 123, forsåvidt rettsforfølgning angående forholdet ikke er påbegynt før loven er trådt i kraft.

Blir i en eldre avtale om livsforsikring, ulykkesforsikring eller sykeforsikring en begunstiget innsatt efter lovens ikrafttreden, skal denne lov komme til anvendelse på forholdet.

Pantsetter forsikringstageren efter lovens ikrafttreden sitt krav i henhold til en eldre avtale, får reglene i § 112, annet ledd, anvendelse.

Hvis en eldre forsikringsavtale er opsigelig fra begge sider, og opsigelse ikke finner sted med kortest mulig varsel så snart avtalen efter lovens ikrafttreden gir adgang til det, kommer loven i sin helhet fra det tidspunkt til anvendelse på avtalen.

6 juni. § 126. Denne lov trer i kraft 1 januar 1931. Fra samme
 Nr. 20. tid opheves:

- a. lov om sjøfarten av 20 juli 1893 §§ 230—266;
- b. lov inneholdende forandringer i lovgivningen om pant av 8 juni 1895 § 1;
- c. alle eldre lovbestemmelser som står i strid med denne lov. Henviser nogen lov til en lovbestemmelse som erstattes av en bestemmelse i denne lov, skal henvisningen anses for å gjelde denne.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 6 juni 1930.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
 kst.

6 juni. **Millombils lov til å fremja umsetnaden av**
 Nr. 21. **jordbruksvaror.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 3 juni 1930 sålydende:

§ 1. Til gjenom samyrke å fremja umsetnaden av flesk, mjølk, ost og smør skal det skipast eit umsetningsråd på 6 medlemmer.

Desse samskipnadene nemner upp rådslemer: Selskapet for Norges Vel ein, Norske Melkeprodusenters Landsforbund (eller den samskipnaden, som kann koma i staden) ein, den påtenkte samskipnaden av fleskeprodusentar ein, Norges Handelsstands Forbund ein, Norges Bondelag ein og Norsk Bonde- og Småbrukarlag ein. So lenge til fleskeprodusentane får sin eigen samskipnad, nemner Selskapet for Norges Vel upp ein rådslem for deim. Skulde det verta tvist um kven som har rett til å nemna upp, avgjer vedkomande departement dette.

§ 2. Rådet vel formann og varaformann. Det er vedtaksført når tri medlemmer møter. For alle vedtak gjeld vanlegt fleirtal. Står røystene likt, er røysta til formannen avgjerande.

Medlemene vert valde for 3 år. Kwart år går det, so langt råd er, ut like mange, fyrste gongen ved lutkasting.

Rådet sender kwart år melding til departementet um verksemda.

§ 3. Rådet samlar og legg til rettes det tilfanget som trengst, og gjer framlegg um dei tiltak som bør setjast i verk for å fremja dei fyremåla som er nemnde i § 1.

På grunnlag av dette kann Kongen for 1 år um gongen 6 juni. leggja på avgifter ved umsetning av flesk og mjølk etter dei Nr. 21. reglane som er nemnde nedanfor.

§ 4. Avgifta på flesk skal dei svara som leverar svine-slakt til kommunal eller annan offentlig kjøttkontroll til granskning. Undanteke er slakt frå utlandet. Kontrolløren eller styraren for kontrollen krev upp og er ansvarleg for avgifta.

Avgifta på mjølk kann leggjast på alle som leverar mjølk til meieri, ysteri, mjølkekondenseringsfabrikk, mjølke-sals-lag og andre forretningar som sel mjølk som dei får bein-veges frå produsenten. Avgifta kan krevjast upp hjå ved-komande verksemd. Verksemda, innehavaren, og i tilfelle styret og styraren for verksemda, er ansvarlege for avgifta.

§ 5. Vedkomande departement kan gjeva nærmare reg-lar um betaling og oppkrevjing av avgifta og um rekne-skapsførsla og tilsynet med at avgifta kjem inn.

Avgifta kan umsetningsrådet søkja inn ved panting.

§ 6. Dei pengane som kjem inn ved avgiftene, eig ved-komande næringssamskipnader saman, og umsetningsrådet styrer pengane til framhjelp for dei fyremåla som er nemnde i § 1.

Det som ikkje går med i rekneskapsåret vert anten å føra over til neste år eller å setja av til fond som berre kann brukast til dei same fyremåla.

§ 7. Vedkomande samskipnader og Selskapet for Norges Vel fører tilsynet med verksemda og rekneskapen til rådet. Til det fyremålet kann dei setja ned eit serskilt utval. Depar-temetet fastset korleis dette skal veljast, og korleis etter-synet med rekneskapen skal skipast.

§ 8. Vedkomande departement gjev nærmare reglar til gjennomføring av denne lova.

§ 9. Brot mot denne lova, eller mot dei fyresegner som er ferda ut i samhøve med lova, vert straffa med botar.

§ 10. Denne lova tek til å gjelda fra den tida Kongen fastset.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 6 juni 1930.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

6 juni. Lov um målbruk i statstenesta.
Nr. 22. VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 5 juni 1930 sålydende:

§ 1. Ved tilsetjing i embete eller statstenestepost som det krevst minst artium eller lærarprøve eller onnor jamgod utdanning til, skal den tilsette, dersom han er fødd etter 1 januar 1905, ha plikt på seg til å nytta liksovel nynorsk som bokmål i skriftleg handsaming av saker som høyrer tenesta hans til, etter dei fyresegner som er eller vert gjevne um målbruk i statstenesta.

Kjem det upp tvil um ein tenestepost går inn under fyresegni i fyrste leden, vert tvilsmålet å avgjera av det departementet som posten høyrer under.

§ 2. Kongen kann gjeva nærmare fyresegner um i kor stort umfang dei tvo målformene — nynorsk og bokmål — vert å nytta i statstenesta.

§ 3. Denne lovi tek til å gjelda den 1 januar 1931.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 6 juni 1930.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

6 juni. Lov om forandringer i skattelov for lan-
Nr. 23. det av 18 august 1911.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 5 juni 1930 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for landet av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 18. Formue i og inntekt av fast eiendom eller anlegg samt formue i og inntekt av næringsdrift, som knytter sig til sådan eiendom eller anlegg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlegget er beliggende.

Til eiendommer og virksomheter, der således beskattes, henføres navnlig:

- a. Jordbruk, skog, vannfall samt hus og grunn;
- b. lenser, damanlegg, losse- og lasteplasser samt skibsverfter;

- c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsinnretninger for hummer; 6 juni.
Nr. 23.
d. verker, gruber, stenbrudd, sagbruk, møllebruk, kraftanlegg, elektrisitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlegg samt verksteder for håndverksdrift;
e. anlegg for handel og omsetning (butikk, lager o. s. v.) samt for utførsel;
f. kontor for privat bedrift, som pleier å holdes åpent i vesentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmessige, forut bekjentgjorte tider, dog kun av den formue og inntekt, som ikke er å beskatte efter nogen annen bestemmelse i nærværende paragraf;
g. hoteller, pensjonater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlegg for bevertning samt badeetablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme, såsom lenser (dog ikke sorteringslenser), renner, dammer, skjerner, for hvis bruk der ikke opkreves særskilt avgift utover, hvad der utlignes på tømmeret til drift og vedlikehold, og som ikke efter § 26 m. er fritatt for skatteerleggelse, beskattes for inntektens vedkommende med inntil 5 pct. av vedkommende anleggs tekniske verdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er således knyttet til fast eiendom eller anlegg, at skattskrivningen efter foranstående bestemmelser er stedbunden, blir å beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap eller har latt sig innskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepliktige tilvirkning i forbindelse med omsetning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede inntekt av de omsatte varer, forsåvidt kontoret eller lageret finnes i annen kommune enn den, hvori tilvirkningen foregår, å skattlegge med 8/10 i tilvirkningskommunen, 1/10 i den kommune, hvor kontor has, og 1/10 i den kommune, hvor lageret er. Formue i beholdninger av råstoffer og tilvirkede varer skattlegges i tilvirkningskommunen.

Når et selskap driver virksomhet bestående i lagring og omsetning av petroleum eller lignende, skattlegges den ene tredjedel av inntekten i kontorkommunen og de to tredjedeler i den eller de kommuner, hvor der has lager. Mellom flere lagerkommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til den varemengde, som i årets løp er uttatt av lageret innen hver kommune. Lagerbeholdningene beskattes som formue i de pågjeldende lagerkommuner.

Hører der til fast eiendom rettighet i almenning i annet

6 juni. distrikt (eiendoms- eller bruksrett, derunder seterrett) med
 Nr. 23. dertil knyttede anlegg, blir formue i og inntekt av rettigheten
 å skattlegge med tre fjerdedeler i det distrikt hvor den beret-
 tigde eiendom ligger og med en fjerdedel i det distrikt hvor
 almenningen ligger. Dog skal de interesserte distrikter ha
 adgang til med vedkommende regjeringsdepartements appro-
 basjon med bindende virkning for de bruksberettigede å ved-
 ta en annen fordelingsmåte, gjeldende for begrenset tid eller
 inntil utgangen av det første budgettår, efterat ordningen er
 opsaqt fra en av partene.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog,
 medtas ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatt-
 ningen, men beskattes alltid helt i det distrikt, hvor eien-
 dommen er beliggende (jfr. § 48).

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes også
 gevinst ved avhendelse av faste eiendommer. Likeledes be-
 skattes efter nærværende paragraf panthaver, der har over-
 tatt fast eiendom til brukelighet, så vel som enhver, der oppe-
 bærer føderåd, grunnleie eller faste grunnavgifter, som er
 påheftet sådan eiendom.

§ 24, nytt siste ledd. Statsrådets medlemmer anses bo-
 satt i det skattedistrikt, hvor de hadde sitt bosted ved sin inn-
 treden i regjeringen, inntil der inntreer en forandring, som
 særskilt begrunner nytt bosted uavhengig av det ophold i
 Oslo eller omegn, der er nødvendiggjort av deres stilling som
 medlemmer av statsrådet.

§ 26. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

- a. Kongen og den kongelige familie.
- b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige
 innretninger og fond.
- c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eien-
 dommer og innretninger innen kommunens område.
- d. Norges Bank.
- e. Hypotekbanken, Fiskeribanken, Kommunalbanken, Ar-
 beiderbruk- og Boligbanken, Den norske stats småbruk-
 og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stad-
 festet av Kongen.
- f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrfor-
 sikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen,
 samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke teg-
 ner høiere forsikring på én kjøll enn kr. 40 000,00.
- g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin,
 fruktvín, mjød eller øl.
- h. Universitetet og offentlige skoler.
- i. Kirker og milde stiftelser.

k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til formål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer, soldathjem på ekserserplassene, fiskerhjem og selskape-
lige klubber. 6 juni. Nr. 23.

Dersom institusjoner av den under bokstav i og k nevnte art — kirker, soldathjem på ekserserplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis benyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

1. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almindelig avbenyttelse.
- m. Kanaler samt dammer, skjærmer og lignende innretninger til fløtningens fremme (jfr. § 18, tredje ledd), hvorfor der ikke opkreves særskilt avgift utover hvad der utlignes på tømmeret til drift og vedlikehold, og som ikke trenger fast betjening i den tid fløtningen foregår.
- n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.
- o. Utlendinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.
- p. Sikringsfondet for sparebanker, lov om sparebanker av 4 juli 1924, syvende kapitel.
- q. Landstrekninger eller naturforekomster som er fredet av hensyn til deres videnskapelige eller historiske interesse.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehus, feriekolonier og sinnsykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til letelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellom de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppebærer direkte utbytte av virksomheten.

Fritatt for inntektsskatt i de første 30 år er bestemt avgrensede skoganlegg på strekninger, hvor skog tidligere ikke fantes, og i vernskogstrøk hvor skogkultur er nødvendig for skogens foryngelse.

§ 31, siste ledd. Når skatt betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sitt utlegg dekket av den skattepliktige og i tilfelle tilbakeholde eller avkorte dette i hvilket som helst beløp, som

6 juni. han er den skattepliktige skyldig. Forsåvidt angår de således
Nr. 23. tilbakeholdte eller avkortede beløp gjelder hvad der er foreskrevet i § 115, annet ledd.

§ 36. Formuen ansettes til det beløp, som den 1 januar i det år ligningen foretas etter gjengse priser utgjør den virkelige verdi av den skattepliktiges rørlige og urørlige eiendom samt utestående fordringer etter fradrag av påhvilende gjeld.

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnevnden godtgjør, at han må benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir formuen å ansette til det beløp, som den utgjør ved utgangen av det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år ligningen foretas.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, blir gjeldsfradraget å fordele forholdsmessig mellom distriktene etter verdien av den i disse skattepliktige bruttoformue.

Når jordbruks- eller skogeiendom tilhører aktieselskap, utenfor distriktet hjemmehørende person eller bo, kan gjeld for kommuneskattens vedkommende fordres fradratt med høist et beløp motsvarende en fjerdedel av eiendomsverdien.

Når staten og kommuner blir å iligne skatt, kan de som gjeld kreve fradratt et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepliktige bruttoformue (jfr. dog § 26, annet ledd). Blir Norges Bank å iligne skatt, kan den på tilsvarende måte kreve fradratt fjerdedelen.

Utenlandske skattepliktige kan kreve fradratt gjeld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergitte virksomhet, dog, forsåvidt nærværende paragrafs fjerde ledd kommer til anvendelse, med den der opstilte begrensning og ellers ikke med større beløp enn halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepliktige bruttoformue. Fra anvendelsen av sist anførte begrensning kan Kongen forsåvidt angår selskaper for statskattens vedkommende dispensere, når det finnes påkrevet av offentlige hensyn.

§ 37. Ved verdsettelsen av formuen iakttas følgende regler:

a. Faste eiendommer med tilbehør, kreaturer, redskaper og andre løsørengenstander, jakt- og fiskerettigheter, uthugstrettigheter og lignende selvstendige rettigheter ansettes til den antatte salgsverdi. Dog ansettes verdien av de til en forretning hørende beholdninger av råstoffer og varer uten hensyntagen til påregnet handelsgevinst. Jord-eiendommer verdsettes under ett med de til samme hørende hus og underliggende rettigheter og herligheter. Den i

behold værende for årets gårdsdrift fornødne avling regnes ikke som formue. 6 juni.
Nr. 23.

b. Skog ansettes til den verdi den har som varig inntektskilde ved hensiktsmessig drift. Ved verdsettelsen skal tas hensyn til skogens areal, beliggenhet, driftsforhold, kubikkmasse, dimensjonsfordeling og tilvekst. Ved verdsettelsen tas særskilt i betraktning de omstendigheter som ellers er av betydning for eiendommens verdsettelse, såsom tomteverdi eller lignende. Foreligger sakkyndig vurdering av skogen, utført overensstemmende med de forskrifter som utferdiges av Riksskattestyret, er ligningsnevnden (-rådet) bundet av de fremlagte oppgaver, for såvidt angår areal, kubikkmasse, dimensjonsfordeling og tilvekst, medmindre oppgavene erklæres for uriktige av skogkyndige, for hvem de forelegges. Hvis den sakkyndige vurdering fravikes, skal grunnene herfor særskilt anføres for hvert enkelt punkt. Riksskattestyret utferdiger bindende forskrifter angående verdsettelsen av skogeiendom under tilkallelse av skogkyndige overensstemmende med § 106, første ledd.

c. Pantobligasjoner, gjeldsbrev, sparebankinnskudd og andre utestående fordringer ansettes til sitt pålydende uten hensyn til rentenes eller avkastningens størrelse, og hvad enten de er rentebærende eller ikke. Usikre fordringer reduseres skjønnsmessig. Uerholdelige fordringer settes ut av betraktning.

d. Stats-, kommune- og andre ihendehaverobligasjoner, aktier og lignende verdipapirer (i tilfelle hvor disse efter nærværende lovs regler blir å beskatte hos eieren) ansettes til kursverdien eller, for såvidt kurs ikke noteres eller kjennes, til den antatte salgsverdi.

e. Livsforsikringspoliser blir kun å beskatte for det samlede beløp over kr. 10 000,00, som polisene utgjør for den enkelte skattepliktige, forutsatt de er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet i Norge.

I forhold hertil ansettes polisene til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsverdi, som de efter forsikringenes art faktisk har. Avtale eller forsikringsvilkår om at forsikring ikke kan kreves gjenkjøpt, er uten betydning. Er gjenkjøpsverdien ikke tilfredsstillende opplyst, fastsettes den ved skjønn. Nærmere regler herom utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement.

Livsforsikringspoliser som er tegnet til fyldestgjørelse

6 juni.
Nr. 23.

av tvungne innskudd i pensjonskasse eller enkekasse medregnes ikke ved formuesansettelsen. I øvrig kan vedkommende regjeringsdepartement, når det finner det ønskelig, gi bestemmelse om at enkelte arter av livsforsikring skal være undtatt fra formuesbeskatning.

f. Utenlandske forsikringselskapers her i riket skattepliktige formue ansettes til det 10-dobbelte av selskapets beregnede årsinntekt, medmindre verdien av selskapets faste eiendommer eller anlegg innen riket (i tilfelle efter fradrag av gjeld overensstemmende med forskriftene i foregående paragraf) utgjør et større beløp.

§ 44, annet ledd. Skattepliktig, som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved inntektsansettelsen kreve fradratt de i inntektsåret betalte livsforsikringspremier for et beløp av inntil kr. 400,00, forutsatt at politen er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge. Det samme gjelder premie til frivillig sykeforsikring. Ved livsforsikring mot engangspremie, som ikke i sin helhet betales kontant, men delvis tilveiebringes ved lån, blir renter av lånet å sidestille med forsikringspremie.

§ 46. Inntekt av gårdsbruk og dertil knyttede bierhverv ansettes, når den skattepliktige har drevet næringen i minst 3 år, til det beløp som utbyttet antas å ha utgjort i gjennomsnitt for de sist forløpne 3 år. Ved hvert års ligning ansettes utbyttet for det nærmest foregående år, hvilken ansettelse er bindende for de følgende års ligningsnevnd ved gjennomsnitts-utbyttets beregning. Ved ansettelsen av utbyttet av gårdsbruk blir å medta verdien av husvær, av naturalgjenstander som produseres på gården og forbrukes i gårdbrukerens egen husholdning, så vel som andre verdier der frembringes ved gårdbrukerens eget eller hans husstands arbeide. Tjenerlønnninger kommer til avdrag i bruttoutbyttet kun med det beløp der kan antas å vedkomme erhvervlsen av den inntekt hvorfor husbonden skatlegges. Ved sådan direkte ligning av jordbruksinntekt settes inntekten av det personlige arbeide alene til det beløp som ikke allerede er innbefattet i den for øvrig inntektsførte næring.

Når en skattepliktig leverer et ordentlig og nøiaktig ført jordbruksregnskap, jfr. nærværende paragrafs siste ledd, blir dette å legge til grunn for ligningen, under iagttagelse av reglene i § 83.

Fylkesskattestyret fastsetter for hvert skattedistrikt i fylket efter forslag av ligningsnevnden en sats for utgiften pr. kostdag, som blir å anvende ved regnskapsligningen. Satsen

ansettes så nær de virkelige gjennemsnittlige forhold i skatte- 6 juni.
distriktet som mulig. Nr. 23.

Herredstyret kan beslutte at nettoinntekt av gårdsbruk ansettes til en viss procent av den antatte verdi av gården som jordbruk, gårdsredskaper og besetning, idet hertil legges et passende beløp for verdien av gårdbrukerens og hans families arbeide, hvorunder inngår ikke blott det utførte kroppslige arbeide, men også bestyrelsen av gårdsdriften. Beløpet blir å forhøie eller nedsette fra en av ligningsnevnden ansatt gjennemsnittssats, jfr. § 80, efter vedkommende gårdbrukers arbeidsevne og dyktighet, bedriftens størrelse o. s. v.

Når procentligning anvendes, skal ligningsnevnden innhente fullstendigst mulige næringsopgaver for enkelte særskilt valgte eiendommer og fastsette årets utbytteprocent på grunnlag av disse næringsopgaver samt under hensyntagen til de foreliggende jordbruksregnskaper, hvor disse foreligger fra et tilstrekkelig antall eiendommer, som kan danne et brukbart grunnlag for beregning av den gjennemsnittlige utbytteprocent i distriktet i vedkommende år.

Gjennemsnittsligningen ved procentligning utføres således, at den funne procent sammenlegges med de to foregående års utbytteprocenter, hvorefter summen deles med 3. Det fremkomne tall, avrundet nedad til nærmeste tiendedels procent, blir å anvende som utbytteprocent ved årets ligning. Har et skattedistrikt gått over fra direkte ligning til procentligning, anvendes ved den nærmest efterfølgende ligning den utbytteprocent, som er fastsatt for dette år, jfr. foregående ledd, og ved den annen ligning gjennemsnittet av utbytteprocenten for siste og foregående år.

Ligningsnevnden i et distrikt med procentligning er forpliktet til å foreta direkte ligning, når den skattepliktige leverer et ordentlig og nøiaktig ført jordbruksregnskap, der er opgjort overensstemmende med Riksskattestyrets instruks, jfr. nærværende paragrafs siste ledd, eller ved andre opplysninger som finnes fyldestgjørende, godtgjør at procentligningen for hans vedkommende vilde lede til uriktige resultater.

Når en skattepliktig som i et distrikt med procentligning har vært direkte lignet fordi han har levert regnskap, et år ikke leverer sådant regnskap, kan han ikke igjen kreve sig direkte lignet, før han i 3 på hinannen følgende år har levert forskriftsmessig regnskap og selvangivelse. Dog kan ligningsnevnden (-rådet) de første 3 år efterat han ophørte å levere regnskap, ligne ham skjønnsmessig eller efter regnskap, hvis det enten må antas at hans inntekt har vært større enn efter procentligningen, eller det opplyses at han har hatt særlige uhell. På tilsvarende måte forholdes overfor skatte-

6 juni. pliktig som har vært direkte lignet på grunnlag av andre
 Nr. 23. opplysninger som har vært funnet fyldestgjørende, og som
 derefter har opphørt å levere sådanne opplysninger.

Ved overgang fra procentligning til direkte ligning eller fra direkte ligning til procentligning — distriktsvis eller for enkelte skattepliktige — medtas ved den treårige gjennomsnittsberegning av inntekten den direkte ansatte inntekt for de eller det år, hvorfor sådan foreligger, og for det eller de øvrige år den ved ligningen utregnede procentinntekt (jfr. nærværende paragrafs sjette ledd) med tillegg av inntekten av personlig arbeide vedkommende gårdsbruket.

Riksskattestyret utferdiger instruks for regnskapsførselen (herunder hvilke bøker må føres) samt fastsetter skjema for årsoppgjør til vedleggelse ved selvangivelsen (jfr. § 58, fjerde ledd). Dette skjema skal være således avfattet at det inneholder tilstrekkelige opplysninger til fastsettelse av inntekten. Forinnen Riksskattestyret treffer avgjørelse som anført, blir Landbruksdepartementets uttalelse å innhente.

§ 48, første ledd. Som inntekt av skog regnes en viss årlig rente av skogens verdi. Ved verdsettelsen følges de forskrifter som inneholdes § 37, bokstav b. Renten ansettes på grunnlag av innhentede opgaver over det gjennomsnittlige årlige utbytte av skog, hvor inntekten av hugst kjennes. Den må ikke utgjøre mer enn 7 og ikke mindre enn 2 procent.

§ 58. Uansett inntektens størrelse er skattepliktige, som driver jordbruksnæring og som ikke leverer regnskap overensstemmende med nærværende paragrafs fjerde ledd, forpliktet til å avgi en særskilt næringsopgave, inneholdende opplysninger om næringens utbytte og den til samme knyttede formue. Dog kan herredstyret bestemme, at sådan opgave kun skal avgis, når eiendommens matrikkelskyld ligger over en av herredstyret fastsatt grense, der i intet tilfelle må være høiere enn 1 skyldmark. Hvis herredstyret derom fatter bestemmelse, kan plikten til å avgi næringsopgave — i den utstrekning hvori det måtte finnes påkrevet — utvides til også å gjelde skattepliktige, der driver fiskeri og selvstendig skognæring.

Næringsoppgaver avfattes efter formularer, der fastsettes av fylkesskattestyret, efterat utkast til samme har vært forelagt herredenes ligningsnevnd og formannskaper til erklæring. Formularene skal godkjennes av Riksskattestyret. Er der i vedkommende formular for selvangivelse inntatt de fornødne poster til opplysninger om en nærings utbytte og den til samme knyttede formue, utferdiger vedkommende regjeringsdepartement de bestemmelser, som utkreves, således med hensyn til

i hvilken utstrekning de av fylkesskattestyret fastsatte næringsoppgaver skal avgis. Ved underskriften bekreftes på ære og samvittighet at de meddelte oppgaver er avgitt efter beste skjønn og overbevisning og så fullstendig, som det har vært den skattepliktige mulig, og at der med hans vitende ikke finnes noget uriktig i dem. 6 juni. Nr. 23.

Ved formularenes avfattelse tas vesentlig hensyn til, om ansettelsen av inntekten skjer ved procentligning eller på annen måte.

Det skjema for årsoppgjør som fastsettes av Riksskattestyret (§ 46, tiende ledd) skal være således avfattet at det gir fullstendige opplysninger til ansettelse av skattyderens formue og inntekt, herunder de dertil siktende opplysninger som ellers finnes i næringsoppgaven.

Ligningsnevnden kan avkreve skattepliktige, der ikke har å levere selvangivelse, de opplysninger som finnes nødvendige ved skatteligningen, og som ikke omhandles i næringsoppgave, enten i forbindelse med sådan oppgave eller særskilt.

§ 59. Selvangivelsene og næringsoppgavene innleveres innen utgangen av januar måned. Selvangivelser og næringsoppgaver for skattepliktige som henhører under § 56 bokstav a, b og c, behøver dog ikke å innleveres før utgangen av februar. Når sådanne skattepliktige innen utgangen av februar godtgjør, at deres årsregnskap på grunn av særegne omstendigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, skal der innrømmes dem den nødvendige utsettelse, dog ikke lenger enn til utgangen av mars. Andre skattepliktige kan om fornødent på ansøknin, som må være innkommet til ligningsnevnden (ligningsrådet) innen utgangen av januar eller den i medhold av denne paragrafs siste ledd bestemte frist, tilstås utsettelse inntil utgangen av februar.

Herredstyret kan beslutte, at den almindelige frist så vel for selvangivelsers som næringsoppgavers innlevering settes ved et tidligere eller et senere tidspunkt, dog ikke før 15 januar eller senere enn utgangen av februar.

§ 60. Selvangivelser og næringsoppgaver innleveres (inn-sendes, jfr. § 130, annet ledd) til vedkommende skattedistrikts ligningsmyndighet (ligningsnevnd, -råd, -forretningsfører eller -kontor).

Når nogen, der har å levere selvangivelse, blir å iligne skatt i to eller flere distrikter, har han i hvert av disse å innlevere angivelse over sin samlede formue og inntekt, rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper dog kun i det distrikt, hvor kontoret has eller bestyrrelsen foregår. I angivelsen anføres, hvorledes formuen og

6 juni. inntekten efter den skattepliktiges mening ved beskatningen
Nr. 23. blir å fordele mellem de pågjeldende distrikter. Når inntekten ikke efter nærværende lovs regler blir å fordele mellem distriktene med visse brøkdeler, behøver selvangivelsen i et distrikt, hvor vedkommende skattyder ikke gjør fordring på fradrag for gjeld eller gjeldsrenter, dog bare å omfatte den der skattepliktige formue og inntekt.

§ 69. Til behandling av selvangivelser kan i hvert skattedistrikt opprettes et ligningsråd bestående av 3 medlemmer, der velges av herredstyret. Rådets medlemmer kan tas i eller utenfor ligningsnevnden. Hvor fast forretningsfører for ligningsvesenet er ansatt, kan denne beskikkes som det ene medlem av rådet. Rådets formann velges av herredstyret, som til like velger så mange varamenn, som der er medlemmer. Ved vedtekt, stadfestet av vedkommende regjeringsdepartement, kan herredstyret bestemme, at antallet av medlemmer skal være inntil 6 foruten formannen.

Medlemmene innsender til herredstyret skriftlig forsikring på ære og samvittighet om å ville bevare taushet angående, hvad de i sin stilling måtte erfare om nogens formues- og inntektsforhold, samt om å ville utføre sitt hverv upartisk efter beste skjønn og overbevisning.

Med hensyn til medlemmenes funksjonstid og gjenvalg gjelder det samme, som er foreskrevet for ligningsnevnden.

Ordningen av rådets virksomhet i forhold til ligningsnevnden utenfor, hvad der herom er bestemt i nærværende lov, fastsettes av herredstyret under vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse.

I distrikter, hvor der ikke er opprettet ligningsråd, kan herredstyret årlig innen ligningsnevnden opnevne et utvalg på minst 3, høist 5 medlemmer til foreløbig behandling av selvangivelser og næringsopgaver. Blandt dette utvalgs medlemmer velges i så fall nevndens formann, som også blir formann i utvalget.

Herredstyret kan bestemme at medlemmene av ligningsrådet eller det i foregående ledd omhandlede utvalg tilståes godtgjørelse for sitt arbeide.

§ 75. Av inntekten skal i almindelighet et visst beløp være skattefritt.

Ansettelsen av det skattefrie beløp skal bero både på antallet av de personer, skattyderen har å forsørge, og på inntektens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefrie beløp for hver enkelt skattyder inndeles de skattepliktige i 8 klasser, hvorav

1. klasse omfatter dem, der ikke har nogen å forsørge;

2. til 7. klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5 og 6 personer å forsørge; 6 juni.
Nr. 23.

8. klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer å forsørge.

Skjønnnes nogen av de forsørgede personer på grunn av alderdom, langvarig sykdom eller annen varig svakhet å volde forsørgeren usedvanlig stor bekostning til opphold, tilsyn eller pleie, kan en sådan ved klasseansettelsen regnes like med to eller flere forsørgede personer.

Har nogen større forsørgelsesbyrde enn der utkreves for å bringe ham op i 8. klasse, forhøies det til hans inntekt svarende skattefri beløp i 8. klasse for hver overskytende forsørget person med det beløp, som utgjør forskjellen mellom det skattefri maksimumsbeløp i de forskjellige klasser i den tabell som anvendes i distriktet.

Hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av herredstyret. Til forsørgede blir dog alltid å henregne den skattepliktiges arbeidsudyktige foreldre samt barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der er under 15 år eller ikke arbeidsdyktige, når de virkelig forsørges av den skattepliktige eller efter § 16 lignedes sammen med denne. Ved ligning av mann og hustru under ett (§ 16) blir den ene av dem å opføre som forsørget. Antallet av forsørgede den 1 januar i det år, ligningen foretas, legges til grunn for klasseansettelsen.

§ 82, første ledd. Ligningsnevnden sammentrer i almindelighet i januar måned. Det første møte sammenkalles av herredstyrets ordfører. De senere møter berammes av ligningsnevndens formann, som i tilfelle også sammenkaller det i § 69, næstsiste ledd, omhandlede utvalg.

§ 83. Selvangivelsene prøves av ligningsnevnden under benyttelse av de til dens rådighet stående midler. Finner nevnden ikke grunn til å betvile en selvangivelses riktighet og fullstendighet, blir denne uten videre å ta til følge som grunnlag for vedkommendes ligning. Skjønnsmessige ansettelser foretas av ligningsnevnden eller undergis særlig prøvelse av denne, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finner ligningsnevnden selvangivelsen uklar, eller antar den, at formuen eller inntekten er for lav eller ikke fullstendig opgitt, eller at fradragsposter er opført med for stort beløp, har nevnden å tilstille vedkommende meddelelse herom og kan samtidig opfordre ham til å meddele skriftlig opplysning angående opgitte punkter i selvangivelsen eller til personlig å møte for et utvalg av nevndens medlemmer til berammet tid og sted. Skattepliktig, hvem underretning som nevnt er til-

6 juni. Nr. 23. stillet, kan i hvert fall kreve, at der gis ham anledning til muntlig å forklare sig. Når han ved forfall, som godkjennes av nevnden, er hindret fra å møte eller fra personlig å erklære sig, kan dette på hans ansvar skje ved fullmektig, som er nøie kjent med hans forhold. Hvad i nærværende ledd er foreskrevet om ligningsnevnden, gjelder også utvalg, opnevnt i henhold til § 69, næstsiste ledd.

Finnes der å bestå et åpenbart misforhold mellom den samlede opgitte inntekt og den skattepliktiges antagelige privatforbruk i det pågjeldende år, og det ikke av de i øvrig foreliggende opplysninger kan sees, hvorledes utgiftene til dette forbruk er dekket, kan ligningsnevnden opfordre den skattepliktige til på samme måte som i foregående ledd er foreskrevet å meddele nærmere opplysninger angående forbrukets størrelse og måten hvorpå utgiftene er bestridt.

Har ligningsnevnden undlatt å tilstille den skattepliktige sådan meddelelse eller opfordring, som her omhandlet, medfører undlatelsen ikke ligningens ulovlighet; men skattyderen har i så fall rett til å forlange ligningsbehandlingen for sitt vedkommende gjenoptatt, når han henvender sig med begjæring derom til ligningsnevnden eller overligningsnevnden, før disse har tilendebragt klagebehandlingen.

Ligningsnevnden kan forlange adgang for to medlemmer av nevnden til å gjøre sig bekjent med den skattepliktiges regnskapsbøker. På nevndens vegne kan undersøkelse foretas ved en av den opnevnt regnskapskyndig revisor. Vedkommende medlemmer eller revisor må ikke være personer, der står i konkurranseforhold til den skattepliktige, medmindre denne samtykker i, at sådanne opnevnes. Foretas undersøkelsen av en revisor, avgir han skriftlig innberetning om undersøkelsen. Ved undersøkelsen skal den skattepliktige eller i hans sted den som har ansvaret for hans regnskapsførsel (regnskapsfører, bokholder eller revisor), være til stede og meddele de opplysninger som medlemmene eller revisor begjærer. Før ligningsnevnden treffer avgjørelse på grunnlag av revisors innberetning skal skattyderen gjøres bekjent med denne og gis anledning til å fremkomme med sine bemerkninger.

De opnevnte medlemmer av nevnden har i en særskilt protokoll å innføre resultatet av sin undersøkelse. De meddeler nevnden de fornødne tallopgaver, men må ikke underrette nogen om, hvad de for øvrig har bragt i erfaring om den skattepliktiges forretningsforhold.

Når nevnden har innhentet de opplysninger, den anser fornødne, fastsetter den efter beste skjønn den formue og

inntekt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Nevnden er herunder berettiget til både å forhøie opførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragposter og å tilføie formues- og inntektsposter som ikke er opført, når den dertil finner tilstrekkelig grunn. 6 juni. Nr. 23.

Gjøres der i selvangivelsen fordring på fradrag i inntekten av tap ved salg av aktier (parter) eller obligasjoner, kan ligningsnevnden kreve lovbeftalt sluttseddel fremlagt, og hvis ikke kravet herpå etterkommes, nekte å godta fradraget.

Nedsettelse av de i en selvangivelse opførte formues- og inntektsposter eller forhøielse av fradragpostene kan i almindelighet ikke skje. Hvis imidlertid ligningsnevnden finner avgjørende grunn til å anta, at en for høi angivelse av nogen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av nogen fradragspost foreligger, er den, efter så vidt mulig å ha gitt utstederen av selvangivelsen anledning til å forklare sig, berettiget til å foreta fornøden beriktigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjent, kan den av ham angitte formue og inntekt forhøies, uten at han har krav på å bli varslet av ligningsnevnden.

For alle vesentlige avvikelser fra en foreliggende selvangivelse skal grunnene anføres i ligningsnevndens forhandlingsprotokoll.

Hvad der i nærværende paragraf er foreskrevet angående selvangivelsene, gjelder også regnskap og andre bilag som medfølger disse.

Hvor ligningsråd er oprettet, har dette i ligningsnevndens sted overensstemmende med, hvad der i nærværende paragraf er foreskrevet, å foreta prøvelsen av selvangivelsene og på grunnlag av disse å fastsette de pågjeldende skattepliktiges formue, inntekt og klasse. Ved sine skjønnsmessige ansettelse har ligningsrådet å befolge de takseringsregler, der er fastsatt av ligningsnevnden. Den fastsatte formue, inntekt og klasse meddeles ligningsnevnden, som derimot ikke må gjøres bekjent med selvangivelsenes innhold. I de distrikter hvor der anvendes procentligning av jordbruk, kan dog ligningsnevnden kreve sig forelagt selvangivelser med regnskap vedrørende sådanne jordbrukseiendommer som er nevnt i § 46, femte ledd, til bruk for beregningen av årets utbytteprocent.

§ 84. Næringsopgavene gjennomgås og prøves av ligningsnevnden. Hvor ligningsråd er oprettet, undergis næringsopgavene en foreløbig gjennomgåelse av rådet, som tiltrer ligningsnevnden under næringsopgavens videre behand-

6 juni. ling. Ansettelsen av den pågjeldende formue og inntekt fore-
 Nr. 23. tas av nevnden under behørig benyttelse av opgavene og de
 fastsatte takseringsregler. Er der i vedkommende formular
 for selvangivelse inntatt de fornødne poster til opplysning om
 en nærings utbytte og den til samme knyttede formue (§ 57,
 næstsiste ledd), foretas gjennomgåelsen og prøvelsen av disse
 poster av ligningsrådet i distrikter, hvor sådant råd er op-
 rettet.

For de skattepliktige, fra hvem ingen selvangivelse eller
 næringsopgave er mottatt, ansetter ligningsnevnden formue
 og inntekt efter beste skjønn, i tilfelle efterat den har latt
 innhente de opplysninger, som den finner fornødne.

Det påligger ligningsnevnden å forhøie det foregående
 års ansettelse av de skattyderes formue og inntekt, som har
 undlatt å etterkomme forpliktelsen til å innlevere selvangi-
 velse, og som inngår under de i § 56, bokstav a, b og c an-
 førte skattydere, eller som ved foregående års kommunale
 ligning har vært ansatt i en inntekt av minst kr. 3000,00.
 Denne grense kan av herredstyret nedsettes inntil kr. 1500,00.
 Forhøielsen skal minst utgjøre 10 pct. av foregående års for-
 mues- og inntektsansettelse ved den kommunale ligning.
 Gjentas forsømmelsen, blir ansettelsene å forhøie med minst
 det dobbelte av den pliktige minste forhøielse det foregående
 år. Når omstendighetene i særlig grad taler derfor, kan lig-
 ningsnevnden undlate å foreta sådan forhøielse. En forteg-
 nelse over disse tilfelle ledsaget av begrunnelse for undla-
 telsen blir samtidig med ligningsforretningens tilendebrin-
 gelse å tilstille fylkesskattestyret til avgjørelse overensstem-
 mende med § 100.

§ 87. I distrikter, hvor en større del av befolkningen er
 fraværende på fiske i den tid, da ligningen efter nærværende
 lovs regler skulde foretas, kan herredstyret, når fylkesskatte-
 styret og vedkommende regjeringsdepartement deri samtykker,
 bestemme, at ligningsarbeidet henlegges til en senere årstid.

Hvor sådan bestemmelse er fattet, skal selvangivelser og
 næringsopgaver, så snart de innkommer, undergis en fore-
 løbig granskning av ligningsrådet eller, hvor sådant ikke er
 opprettet, av et utvalg, opnevnt overensstemmende med § 69,
 næstsiste ledd. Rådet eller utvalget har å avgi de i § 82, tredje
 og fjerde ledd omhandlede opgaver. Hvis de pågjeldende an-
 settelser senere forandres, blir beriktigede opgaver å meddele.
 Ligningen må under enhver omstendighet være tilendebragt
 innen 15 november i skatteåret.

§ 89. Skattepliktig, som har å levere selvangivelse eller
 næringsopgave, men undlater innen den fastsatte frist å inn-

levere sådan i foreskrevet form, så vel som skattepliktig, 6 juni.
der undlater å efterkomme ligningsnevndens eller lignings- Nr. 23.
rådets opfordring om å meddele oplysninger eller undlater
efter opfordring å forevise regnskapsbøger eller selv eller ved
stedfortreder være til stede ved undersøkelsen av disse og
meddele de herunder begjærte oplysninger eller avgi møte for
et utvalg av nevnden eller for rådet, taper retten til å på-
klage årets ligning.

I rette tid innkommet klage blir dog å behandle, såfremt
klageren godtgjør omstendigheter, som finnes fyldestgjørende
til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfelle
ledsages av selvangivelse eller næringsoppgave i foreskrevet
form eller av de begjærte oplysninger.

Når klage innkommer fra personer, som ikke er for-
pliktet til å levere selvangivelse efter § 56 bokstav a—d, men
som av ligningsnevnden er antatt å ha plikt hertil efter § 56
bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen
likeledes alltid å behandle, hvis den skattepliktige påstår, at
han i det pågjeldende år ikke har hatt en så stor inntekt, at
han er forpliktet til å levere angivelse.

§ 91. Klager, som ikke helt imøtekommes av lignings-
nevnden, blir tillikemed de avsagte kjennelser snarest mulig
å tilstille overligningsnevnden til behandling. På samme måte
forholdes med de av ligningsrådet behandlede klager, forså-
vidt uttrykkelig begjæring herom er fremsatt i klagen.
Er sådan begjæring ikke fremsatt, kan vedkommende inn-
bringe den av ligningsrådet trufne avgjørelse for overlig-
ningsnevnden ved en særskilt skriftlig besværing, der må
være avgitt til nevndens formann innen 4 uker fra den dag,
da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev
kunngjort. Innen samme frist kan klage inngis til overlig-
ningsnevnden fra nogen, der under klagebehandlingen er
skattlagt eller har fått sin skatt forhoiet enten efter klage
i henhold til § 88 b eller i henhold til bestemmelsene i §§ 95,
121 eller 124. Med samtykke av vedkommende fylkesskatte-
styre (eller fylkesmann) kan herredstyret beslutte disse fri-
ster nedsatt fra 4 uker til 14 dager.

Har klageren forlangt, at klagen i tilfelle skal påkjennes
av særskilt klagenevnd (§ 93), innsendes klagen med lignings-
nevndens (ligningsrådets) kjennelse til fylkesmannen, som
har å foranstalte det fornødne til dens avgjørelse.

Med fylkesskattestyrets samtykke kan herredstyret be-
stemme at klager for å komme under behandling av overlig-
ningsnevnden må være særskilt innbragt for denne enten ved
anførsel derom i klagen eller ved særskilt klageskrift, jfr.

6 juni. første ledds annet til femte punktum. På samme måte kan det
Nr. 23. bestemmes at forlangende om påkjennelse ved særskilt klagenevnd for å komme i betraktning må inngis særskilt til fylkesmannen, jfr. § 93, tredje ledd.

§ 93. Utenbygds skattydere som er ilignet skatt i henhold til § 18, samt utlendinger og utenlandske selskaper, der er skattepliktige i overensstemmelse med § 23, kan forlange klager over sin ligning påkjent — istedenfor av den almindelige overligningsnevnd — av en særskilt klagenevnd.

Også innenbygds skattyder har adgang til å benytte sådan klagenevnd istedenfor overligningsnevnden, når ligningsnevndens (-rådets) ansettelse av verdien og/eller avkastningen av skog avviker fra skattyderens ansettelse, eller når fylkesskattestyret samtykker deri av særlige grunner, således fordi vedkommende skattyders næring er av en spesiell beskaffenhet.

Forlangendet må, hvis det ikke er fremsatt i klagen til ligningsnevnden (jfr. § 91), være innkommet til fylkesmannen innen 4 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Forsåvidt klagens påkjennelse av særskilt klagenevnd er betinget av fylkesskattestyrets samtykke, og sådant ikke meddeles, har fylkesskattestyret å oversende klagen til påkjennelse av overligningsnevnden, medmindre vedkommende klager for dette tilfelle har tilkjennegitt, at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenevnd skal bestå av tre eller, om fylkesskattestyret i særegne tilfelle så bestemmer, fem medlemmer. Fylkesskattestyret eller, om fylkestinget så bestemmer, fylkesmannen opnevner medlemmene, som ikke må være skattepliktige til ligningskommunen. Ved opnevningen bestemmer fylkesskattestyret (fylkesmannen) tillike hvem der skal være nevndens formann og i tilfelle næstformann og opnevner samtidig to varamenn. Ved behandlingen av klage over ansettelse av formue i eller inntekt av skog skal minst ett av medlemmene av klagenevnden ha utdannelse fra skogbrukshøiskole.

Pliktige til å motta valg som medlem av særskilt klagenevnd er innvånere av vedkommende fylkes byer og landdistrikter så vel som innvånere av tilstøtende fylker. Medlemmer utenfor vedkommende fylke blir å opnevne gjennom deres fylkesskattestyre.

Efterat der er gitt den skattepliktige og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig og delta i befarung, hvor sådan finner sted, avgjøres klagen ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og de grunner, hvorpå denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenevndens medlemmer i tilfelle av reiser skyss- og køstgodtgjørelse som for ordførere bestemt. 6 juni. Nr. 23.
For utførelse av arbeide som krever særlig fagkunnskap kan medlem av nevnden, efter bestemmelse av fylkesmannen, tilståes en særskilt godtgjørelse som beregnes pr. dag som medgår til arbeidet. Av utgiftene ved behandling av klage over skogligning bærer staten en halvdel av den del, som vedkommer det skogkyndige medlem (medlemmer). For øvrig bæres utgiftene ved særskilt klagenevnd av vedkommende herred, men erstattes herredet av klageren, hvis han ikke får medhold. Får klageren fullt ut medhold, bæres utgiftene av herredet. Får han ikke fullt ut medhold, kan klagenevnden fordele utgiftene mellom klageren og vedkommende herred. Utgifter til kartlegning, hvor sådan anses påkrevet, bæres dog alltid av den skattepliktige.

Når der foreligger avgjørelse av en særskilt klagenevnd angående en skogeiendoms verdsettelse, og denne avgjørelse ikke er påklaget til høiere ligningsinstans eller innbragt for domstolene, skal vedkommende distrikts ligningsmyndigheter legge denne avgjørelse til grunn for verdsettelsen ved de derpå følgende to ligninger, men dog under hensyntagen til senere inntrådte forandringer.

§ 94. Ligningsnevnden (ligningsrådet) og de overordnede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til å fremlegge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til å besvare bestemte spørsmål og overhodet til å meddele de opplysninger om sin økonomiske stilling, som finnes fornødne. Hvis klageren ikke etterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate å ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker efter opfordring av ligningsnevnden eller overligningsnevnden skjer i tilfelle for et utvalg av vedkommende nevnd, bestående av 2 medlemmer eller for en regnskapskyndig revisor. I siste fall fremgås der på den i § 83, femte ledd, foreskrevne måte.

§ 97. Fylkesskattestyret er den øverste ligningsinstans innen fylket.

Fylkesskattestyret består av fylkesmannen som formann og 4 andre medlemmer som fylkestinget velger blandt personer som er bosatt i fylkeskommunen. Valget gjelder for 4 år, og hvert annet år trer 2 medlemmer ut, første gang efter loddrekning. Hver gang velges tillike 4 varamenn.

Fylkesskattestyret tiltredes av et medlem valgt blandt fylkets skattepliktige byinnvånere. Hvor der innen fylket kun finnes en by, velges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, velges der for disse et felles medlem

6 juni, i et møte av byenes ordførere og viceordførere, sammenkalt Nr. 23. og bestyrt av fylkesmannen. For dette medlem velges samtidig en eller to varamenn. Faller ved valget stemmetallet like på flere personer, avgjøres det ved omvalg, eller, hvis dette ikke leder til noget resultat, gjennom loddtrekning, hvem der skal anses valgt. Valget gjelder for 4 år.

Derhos tiltredes fylkesskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre årlig valgt medlem, forsåvidt der blir spørsmål om forandring i vedkommende distrikts ligning.

Valgte medlemmer av fylkesskattestyret og varamenn kan gjenvelges, men har rett til å undslå sig for gjenvalg for de påfølgende 4 år, når de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhengende år.

Medlemmer av fylkesskattestyret tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 25 juni 1926, nr. 1.

Fylkesskattestyret er berettiget til å erholde godtgjort utgifter til lønnet medhjelp så vel som reiseutgifter for fylkesskattestyrets sekretær, og formannen tillike de forøkede kontorutgifter som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av fylkesskattestyret medfører, forsåvidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse derved måtte overskrides.

Fylkesskattestyret antar med Finansdepartementets godkjennelse en eller, hvor forholdene måtte gjøre det nødvendig, flere personer med kyndighet i førelse av jordbruksregnskaper. Disse personer gjennomgår, i almindelighet sammen med en eller to representanter for vedkommende distrikts ligningsmyndigheter, de jordbruksregnskaper som er inngitt i fylkets skattedistrikter og avgir uttalelse om disse til veiledning for ligningsmyndighetene. De kontrollerer også beregningen av inntektsprocenten for jordbruk. Deres godtgjørelse fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement, efterat fylkesskattestyrets uttalelse er innhentet. Utgiftene ved gjennomgåelsen av jordbruksregnskapene og ved kontrollberegningen av inntektsprocenten utredes av vedkommende herred, men godtgjøres herredet for en halvdels vedkommende av staten. De nærmere forskrifter angående den nevnte gjennomgåelse og kontroll utferdiges av fylkesskattestyret efter samråd med ligningsnevndene. Forskriftene skal godkjennes av Riksskattestyret.

§ 100. Fylkesskattestyret gjennomgår og prøver de utførte skatteligninger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan, hvad enten klage er inngitt

eller ikke, ved begrunnet kjennelse forhøie eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige etter å ha innhentet erklæring fra ligningsnevnden og forsåvidt angår enkelte skattydere også fra disse. Likeledes kan det hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret påser dessuten at ligningsnevnden har foretatt den i § 84, tredje ledd, omhandlede forhøielse av formues- og inntektsansettelsene for skattydere som ikke har opfylt sin selvangivelsesplikt. Er sådan forhøielse uten tilstrekkelig grunn undlatt, påbydes ny ligning av disse skattydere.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter til fylkesskattestyret til godkjennelse. Fylkesskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner det hensiktsmessig.

Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (rådet) anledning til å uttale sig. Behandling av enkelt skattyders ligning kan finne sted uten tilkallelse av det i § 97, fjerde ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

Når fylkesskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte forskrifter.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne oppgjør eller gjenparter av oppgjør som omhandlet i § 63, første ledd, og meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når fylkesskattestyrets formann begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker. Efterkommes ikke begjæringen, har vedkommende tapt sin klagerett (§ 105, nr. 4).

Fylkesskattestyret bestemmer efter samråd med vedkommende ligningsnevnd hvorledes kladdelistene i distriktet skal innrettes og føres. Kladdelisteskjemaene skal godkjennes av Riksskattestyret.

Ved behandlingen av skattesaker kan fylkesskattestyret tilkalle et medlem av vedkommende ligningsnevnd, som denne selv utvelger. Den således tilkalte tilkommer skyss- og kost-

6 juni. godtgjørelse som for ordførere bestemt. Hvor der for fylkes-
Nr. 23. skattestyret foreligger sådan klage som i § 98, nr. 3, om-
handlet, kan dette derhos tilkalle en representant for kla-
gerne, som disse selv utvelger.

§ 101. Når fylkesskattestyret har tilendebragt gjennom-
gåelsen av skatteligningen for et distrikt, utferdiger det en
forklaring angående de fattede beslutninger og avsagte kjen-
nelser. Forklaringen tilstilles kommunestyrets ordfører, der
avgir fornøden meddelelse til ligningsnevnden. Denne be-
sørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kunn-
gjørelse skjer på sedvanlig måte.

Om særskilt avgjørelse vedkommende enkelt skattyder
skal denne snarest mulig gis underretning i rekommandert
brev.

Fylkesskattestyret avgir derhos innberetning om den
foretatte gjennomgåelse av skatteligningene til vedkommende
regjeringsdepartement og til Riksskattestyret.

§ 104. Riksskattestyret er den øverste instans for rikets
ligningsvesen. Riksskattestyret består av 5 medlemmer; to av
disse beskikkes av Kongen, hvorav det ene til styrets formann,
og tre velges for tre år ad gangen av Stortinget. Samtidig be-
skikkes av Kongen to og velges av Stortinget tre varamenn.
Medlemmenes godtgjørelse bestemmes av Stortinget. For
reiser tilkommer de skyss- og kostgodtgjørelse som for stor-
tingsmenn bestemt.

Klage over ansettelse av formue i eller inntekt av skog
(§ 105, nr. 5 og § 105, nr. 2, jfr. § 27 a) behandles av en
landsklagenevnd, bestående av tre medlemmer. Av disse op-
nevner Riksskattestyret blandt eller utenfor sine medlemmer
ett, hvilket medlem fungerer som nevndens formann, mens
vedkommende regjeringsdepartement opnevner to, som skal ha
utdannelse fra skogbrukshøiskole. Landsklagenevndens med-
lemmer tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for stor-
tingsmenn bestemt. I øvrig fastsettes deres godtgjørelse av
vedkommende regjeringsdepartement. Av utgiftene ved en
klages behandling ved landsklagenevnden bærer staten en
halvdel av den del av utgiftene som vedkommer de skogkyn-
dige medlemmer. Utgiftene for øvrig bæres av klageren, hvis
denne ikke får medhold. Får klageren fullt ut medhold, bæres
utgiftene av den annen part. Får klageren ikke fullt ut med-
hold, kan klagenevnden fordele utgiftene mellom klageren og
vedkommende herred. Er klage inngitt både fra skattyderen
og herredstyret, bæres de ikke staten pålagte utgifter av skatt-
yderen og vedkommende herred hver for en halvdel. Utgifter
til kartlegning, hvor sådan anses påkrevet, bæres dog alltid
av den skattepliktige.

Til medhjelp for Riksskattestyret beskikker Kongen en kontorchef. Den øvrige til Riksskattestyrets virksomhet fornødne medhjelp antas av Riksskattestyret selv, som også skal erholde dekket utgifter ved møter, trykningsomkostninger o. l.

6 juni.
Nr. 23.

§ 106. Når en ligning er innbragt for Riksskattestyret i henhold til § 105 eller § 73, foretar Riksskattestyret de undersøkelser og innhenter de erklæringer og opplysninger som det anser fornødne. Hvor det gjelder ligning av skog, forelegges saken til erklæring for skogkyndige opnevnt på samme måte som i § 104, annet ledd, bestemt. Riksskattestyret kan beslutte forhøielse eller nedsettelse for alle eller en eller flere klasser eller grupper av skattepliktige, efterat der er innhentet erklæring fra ligningsnevnden og fylkesskattestyret og for enkelt skattepliktig, efterat der er gitt denne personlig eller ved fullmektig samt ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk, hvorefter ligningen skal utføres.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av Riksskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter gjennom fylkesskattestyret til Riksskattestyret til godkjennelse. Riksskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner det hensiktsmessig.

Når Riksskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning, kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de i kjennelsen gitte forskrifter. Fylkesskattestyret skal da ved sin gjennomgåelse av ligningen uttale sig om hvorvidt og hvorledes dette pålegg er etterkommet.

Riksskattestyret avgir innberetning til vedkommende departement om ikke påklagede feil som det blir opmerksom på ved en ligning. I dette øiemed kan det gjennomgå og prøve også en ikke påklaget ligning. Departementet kan innen 4 uker fra beretningens mottagelse påklage ligningen.

Åpenbare feil ved enkelte skattyderes ligning kan Riksskattestyret beriktige eller påby beriktiget, også uten at der foreligger klage. Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning i henhold til denne bestemmelse kan ikke foretas senere enn 3 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig.

Riksskattestyret kan forlange adgang for sin kontorchef eller nogen annen dertil bemyndiget til å delta, dog uten

6 juni. stemme, i møter av de underordnede ligningsinstanser så vel
Nr. 23. som av utvalg som er nedsatt av disse samt til å få sig forelagt alt ligningsmateriell.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne oppgjør eller gjenparter av oppgjør som omhandlet i § 63, første ledd, og meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når Riksskattestyrets formann eller nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker.

Riksskattestyret gir hurtigst mulig vedkommende kommunestyres ordfører meddelelse om sine avgjørelser. I øvrig forholdes som i § 101, annet og tredje punktum, foreskrevet.

Riksskattestyret avgir beretning om sine beslutninger og kjennelser til vedkommende regjeringsdepartement.

Ved behandling av klage over ansettelsen av formue i og inntekt av skog (§ 105 nr. 5 og § 105 nr. 2, jfr. § 27 a) skal der av landsklagenevndens skogkyndige medlemmer eller et av disse foretas befaring av den pågjeldende eiendom såfremt nevnden ikke på annen måte kan erhverve fyldestgjørende kjennskap til eiendommen. Etterat de undersøkelser som måtte finnes fornødne er anstilt, og etterat der er gitt den skattepliktige og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig og delta i befaring, hvor sådan finner sted, avgjøres klagen ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og begrunnelsen meddeles klageren underretning snarest mulig. Ligningsnevnden (-rådet) besørger sådan omregning av skatt som foranlediges ved landsklagenevndens avgjørelse. Når der foreligger avgjørelse av landsklagenevnd angående en eiendoms verdsettelse og denne avgjørelse ikke er innbragt for domstolene, skal ligningsmyndighetene legge denne avgjørelse til grunn for verdsettelsen ved de derpå følgende to ligninger, men dog under hensyntagen til senere inntrådte forandringer.

§ 113. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder innbefattet hvad der pliktes utredet ifølge efterligning (§§ 121 og 122) — kan tillikemed påløpne renter i mangel av betaling inndrives ved utpantning. Inndrivelse ved utpantning kan også skje hos den, som efter §§ 31, 32 og 115 er ansvarlig for skatten. Utpantningsretten vedvarer, inntil skattekravet bortfaller ved foreldelse. For skatt, ilignet rederiselskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap, tilligger utpantningsretten den kommune hvor ligningsansettelsene er foretatt.

På andragende av herredsstyret kan fylkesmannen bemyndige herredskassereren til å avholde utpantninger for

skatter av hvilken som helst art, der skal svares til herredet. 6 juni.
Den erstatning for tap av inntekter, nogen før 1883 ansatt Nr. 23.
lensmann på grunn av sådan forføining måtte finnes å ha
billig krav på, avholdes av kommunen.

Lensmannen er forpliktet til efter forlangende å innfor-
dre personlige skatter for fremmede kommuner. Som godt-
gjørelse tilkommer han av vedkommende kommunekasse for
hver person, hvis skatt innfordres, 4 pct. av de første kr. 100,00
og 2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under
kr. 1,00 og ikke over kr. 20,00. Samme betaling tilkommer
lensmannen også, når han alene er anmodet om å avholde
utpantning for skatten, men denne innbetales til ham før,
under eller efter utpantningens avholdelse. Viser skatten sig
under den begjærte innfordring uerholdelig eller tilbake-
kalles innfordringen, efterat denne er påbegynt, utgjør godt-
gjørelsen det halve, dog ikke under kr. 1,00.

§ 115. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede
skatter kan der tas utlegg i ennu ikke optjente terminer av
lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold så vel som
i annen fremtidig kontraktmessig sikret arbeidsfortjeneste
samt likeledes i fremtidig forfallende terminer av pensjoner
og lignende inntekter. Er der meddelt vedkommende prinsipal
eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den pågjel-
dende lønn, pensjon eller understøttelse utbetales, underret-
ning om, at sådant utlegg er tatt, er han under personlig
ansvar forpliktet til, når den skattepliktiges tilkommende for-
faller, å tilbakeholde det til skattens dekning fornødne beløp
og å innsende samme til vedkommende skatteopkrever. Det
blir dog herved å iakttå, at skatten avkortes i den skatteplik-
tiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler,
som herredstyret bestemmer.

Beløp som er tilbakeholdt i henhold til nærværende para-
grafs første ledd skal til enhver tid holdes avsondret i sær-
skilt kasse eller innsatt på separatkonto i bank. De kan
kreves innsendt til vedkommende skatteopkrever måneds- eller
kvartalsvis og senest en måned efter utløpet av den satte frist,
ledsaget av fornøden spesifikasjon.

Når mann og hustru efter § 16 er lignet under ett for
begges samlede formue og inntekt, uten at skatten er fordelt
mellem dem, kan der ved utpantning tas utlegg så vel i gjen-
stander der er felleseie, som i ektefellenes mulige særeie-
midler. Dog kan utlegg for den under ett ilignede skatt ikke
tas i gjenstander tilhørende hustruens særeie, forsåvidt dette
alene omfatter midler, som efter herredstyrets bestemmelse
(§ 74, annet ledd) er fritatt for beskatning. Hvor hjemme-
værende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) efter

- 6 juni. samme paragraf er lignet under ett med foreldrene, kan tas
Nr. 23. utlegg også i barnets renteinntekter, forsåvidt de tilflyter foreldrene.

Når nogen, der er ilignet skatt, akter å utvandre fra riket, plikter han ikke blott å erlegge allerede forfalne skattebeløp, men har også, forinnen han avreiser, å betale eller stille sikkerhet for erleggelsen av skatt, der ved dette tidspunkt ennå ikke er forfallen til betaling. Foreligger der omstendigheter, der godtgjør eller gjør det sannsynlig, at den skattepliktige vil utvandre uten å iakttå, hvad der således påhviler ham, kan vedkommende herredskasserer eller oppbeholdsbetjent gjennom politiet nedlegge forbud mot at den skattepliktige forlater landet.

§ 116, annet ledd. Adgang til sådan deposisjon har også skattepliktig, der allerede har erlagt skatt i et distrikt, uviende om, at han i et annet distrikt er eller vil bli ilignet skatt av samme formue eller inntekt, idet han i så fall er berettiget til å forlange det innbetalte beløp betraktet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det annet distrikt er større, til å deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfelle er forpliktet til sammesteds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første ledd å innbetale den skatt, der faller på formue og inntekt, hvis beskatning efter § 18 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved skattlegningen i det distrikt, hvor deposisjonen har funnet sted.

§ 118. Den, som i selvangivelse, næringsopgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler uriktige eller ufullstendige opplysninger, som kan lede til iligning av for lav skatt, blir, hvad enten det skjer forsettlig eller av grov uaktsomhet, å straffe med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Det samme gjelder skattepliktig som undlater å innsende opgjør og meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold eller å forevise regnskapsbøker, når dette begjæres av et fylkesskattestyres eller av Riksskattestyrets formann eller av nogen som er bemyndiget til å handle på vedkommende styres vegne (§ 100, femte ledd, og § 106, syvende ledd).

Skattyder, som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 6000,00 og som undlater å inngi selvangivelse, straffes med bøter inntil kr. 50 000,00. Med samtykke av fylkesskattestyret kan herredstyret beslutte denne inntektsgrense nedsatt til kr. 4000,00. Er straff ilagt for overtredelse av selvangivelsesplikten, blir der av vedkommende ligningsmyndighet å fastsette en ny frist for innlevering av selvangivelse, hvis undlatelse medfører ny

straff efter foranstående første ledd. Inngir skattyderen selvangivelse, efterat ny frist er satt, blir han å efterligne for den forøkelse av formue og inntekt, som selvangivelsen måtte gi opplysning om. 6 juni. Nr. 23.

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser påtales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, formannskap, fylkes- eller Riksskattestyret.

Bøtene tilfaller herredskassen, uansett om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

Til foreldelse av adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom for meddelelse av uriktige eller ufullstendige opplysninger av sådan art som i nærværende paragrafs første ledd omhandlet utkreves 3 år, hvad enten forholdet blir å straffe efter nevnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 119. Arbeidsgiver, bestyrer eller kasserer, som undlater å holde beløp som er tilbakeholdt eller avkortet i medhold av § 31, tredje ledd, eller § 115, første og annet ledd, avsondret i særskilt kasse eller innsatt på separatkonto i bank eller som undlater tross pålegg å innbetale sådanne beløp, straffes med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Straff for undlatelse av å holde avkortede beløp avsondret eller innsatt i bank kommer dog ikke til anvendelse dersom beløpet allikevel i rett tid innbetales til skatteopkreveren.

§ 121. Skattepliktig som i et distrikt — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har undgått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt, er forpliktet til å godtgjøre kommunen og i tilfelle staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelse, medmindre feilen er bevirket ved uriktige opplysninger fra den skattepliktige eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsoppgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd opplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyderen er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av en uriktig lovforståelse eller uriktig opfatning av et rettsspørsmål. I alle tilfelle hvor feilen er foranlediget ved den skattepliktiges forhold, er denne forpliktet til ved siden av skatten å erlegge 6 pct. årlig rente fra den tid skatten skulde vært erlagt.

Skatten og i tilfelle rentenes beløp blir å fastsette ved efterligning. Efterligningen begjæres av herredstyret (formannskapet) eller, forsåvidt statsskatten angår, av vedkom-

6 juni. mende regjeringsdepartement, hvis det finnes at et betraktelig
Nr. 23. beløp har undgått beskatning.

Efterligning foretas av ligningsnevnden (ligningsrådet) i forbindelse med årets ligningsarbeide, eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efterligningen skje ved overligningsnevnden. Har også denne avsluttet sitt arbeide, blir efterligningen først å foreta i forbindelse med følgende års ligning.

Der skal alltid, forinnen ligningen finner sted, gis den skattepliktige eller den, der vil få å utrede skatten (jfr. § 122), anledning til å uttale sig. Med hensyn til adgangen til å klage gjelder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens innbetaling skjer i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Rett til efterligning tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer innen 5 år, eller hvis forseelse som i § 118, første ledd, omhandlet forsettlig er begått, 10 år regnet fra utgangen av det år, hvorfor skattekravet has. Er disse frister ikke utløpet, kan efterligning også begjæres efter den skattepliktiges død, dog kun, hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år efter arvelaterens død. I det siste tilfelle gjelder, hvad der i § 32 er bestemt med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar.

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å begjære efterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil der er hengått 6 måneder efter dommens avsigelse.

§ 122, første ledd. Foreligger et forhold, som efter § 118, første ledd vilde være straffbart, er den skattepliktige, hans bo eller arvinger — selv om straffansvar ikke gjøres gjeldende — forpliktet til å erlegge det dobbelte av det ved ligning (i tilfelle efterligning) fastsatte skattebeløp (i tilfelle med renter), som den skattepliktige på grunn av forseelsen har undgått eller kunde ha undgått. Forpliktelsen inntre, såfremt krav herpå fremkommer, forsåvidt kommuneskatten angår fra herredstyret (formannskapet), forsåvidt statskatten angår fra vedkommende regjeringsdepartement.

II.

§§ 24, nytt siste ledd, 36, 37, bokstav e og 44, annet ledd trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1930—1931.

Den øvrige del av denne lov trer i kraft 1 januar 1931 og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for budgettåret 1931—1932. §§ 31, 113, 115, 118 og 119 anvendes også ved innfordring av skatter utskrevet for tidligere budgettår.

Ved anvendelsen av de nye bestemmelser i lovens § 46 blir i distrikter med procentligning av gårdsbruk ved ligningen for 1931—1932 ved gjennomsnittsberegningen av utbytteprocenten å medta de procenter som er anvendt henholdsvis for ligningsårene 1929—1930 og 1930—1931. Ved ligningen for 1932—1933 medtas på tilsvarende måte den prosent som er anvendt for 1930—1931. Med hensyn til inntekten av personlig arbeide forholdes som i § 46, sjette ledd, foreskrevet.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 6 juni 1930.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

Lov om forandringer i skattelov for byene av 18 august 1911. 6 juni. Nr. 24.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 5 juni 1930 sålydende:

I.

Følgende bestemmelser i skattelov for byene av 18 august 1911 skal herefter lyde således:

§ 13. Formue i og inntekt av fast eiendom eller anlegg samt formue i og inntekt av næringsdrift som knytter sig til sådan eiendom eller anlegg, beskattes i det distrikt, hvori eiendommen eller anlegget er beliggende.

Til eiendommer og virksomheter, der således beskattes, henføres navnlig:

- a. Jordbruk, skog, vannfall samt hus og grunn;
- b. lenser, damanlegg, losse- og lasteplasser samt skibsverfter;
- c. salterier, fiskevær samt fiskeparker og oplagsinnretninger for hummer;
- d. verker, gruber, stenbrudd, sagbruk, møllebruk, kraftanlegg, elektrisitetsverker, fabrikker og andre industrielle anlegg samt verksteder for håndverksdrift;
- e. anlegg for handel og omsetning (butikk, lager o. s. v.) samt for utførsel;

6 juni. f. kontor for privat bedrift, som pleier å holdes åpent i
Nr. 24. vesentlig samme tid som for vedkommende art av forretninger sedvanlig eller til regelmessige, forut bekjentgjorte tider, dog kun av den formue og inntekt, som ikke er å beskatte efter nogen annen bestemmelse i nærværende paragraf;

g. hoteller, pensjonater, sanatorier, gjestgiversteder og andre anlegg for bevertning samt badeetablissementer o. l.

Driftsmidler til fløtningens fremme, såsom lenser (dog ikke sorteringslenser), renner, dammer, skjærmer, for hvis bruk der ikke opkreves særskilt avgift utover, hvad der utlignes på tømmeret til drift og vedlikehold, og som ikke efter § 21 m. er fritatt for skatteerleggelse, beskattes for inntekts vedkommende med inntil 5 pct. av vedkommende anleggs tekniske verdi.

Virksomhet, som er betinget av handelsborgerskap, men ikke er således knyttet til fast eiendom eller anlegg, at skattskrivningen efter foranstående bestemmelser er stedbunden, blir å beskatte i det distrikt, hvor utøveren har borgerskap eller har latt sig innskrive som utførselsberettiget.

Driver den skattepliktige tilvirkning i forbindelse med omsetning fra kontor eller lager av de tilvirkede varer, blir den samlede inntekt av de omsatte varer, for såvidt kontoret eller lageret finnes i annen kommune enn den, hvori tilvirkningen foregår, å skattlegges med $\frac{8}{10}$ i tilvirkningskommunen, $\frac{1}{10}$ i den kommune hvor kontor has, og $\frac{1}{10}$ i den kommune hvor lageret er. Formue i beholdninger av råstoffer og tilvirkede varer skattlegges i tilvirkningskommunen.

Når et selskap driver virksomhet bestående i lagring og omsetning av petroleum eller lignende, skattlegges den ene tredjedel av inntekten i kontorkommunen og de to tredjedeler i den eller de kommuner, hvor der has lager. Mellem flere lagerkommuner fordeles inntekten til beskatning i forhold til den varemengde, som i årets løp er uttatt av lageret innen hver kommune. Lagerbeholdningene beskattes som formue i de pågjeldende lagerkommuner.

Inntekt, der vinnes ved hugst av tømmer i egen skog, medtas ikke ved den foran foreskrevne fordeling av beskatningen, men beskattes alltid helt i det distrikt, hvor eiendommen er beliggende.

Efter nærværende paragrafs bestemmelser beskattes også gevinst ved avhendelse av faste eiendommer. Likeledes beskattes efter nærværende paragraf panthaver, der har overtatt fast eiendom til brukelighet, så vel som enhver, der oppbærer føderåd, grunnleie eller faste grunnavgifter, som er påheftet sådan eiendom.

§ 19, nytt siste ledd. Statsrådets medlemmer anses bo- 6 juni.
satt i det skattedistrikt, hvor de hadde sitt bosted ved sin inn- Nr. 24.
treden i regjeringen, inntil der inntreer en forandring, som
særskilt begrunner nytt bosted uavhengig av det ophold i
Oslo eller omegn, der er nødvendiggjort av deres stilling som
medlemmer av statsrådet.

§ 21. Formues- og inntektsskatt kan ikke pålegges:

- a. Kongen og den kongelige familie.
- b. Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond.
- c. Fylkes-, herreds- og bykommuner, forsåvidt angår eiendommer og innretninger innen kommunens område.
- d. Norges Bank.
- e. Hypotekbanken, Fiskeribanken, Kommunalbanken, Arbeiderbruk- og Boligbanken, Den norske stats småbruk- og boligbank og hypotekforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen.
- f. Norges Brandkasse og gjensidige brand- og husdyrfor- sikringsforeninger, hvis planer er stadfestet av Kongen, samt gjensidige skibsforsikringsselskaper, som ikke teg- ner høiere forsikring på én kjøll enn kr. 40 000,00.
- g. Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl.
- h. Universitetet og offentlige skoler.
- i. Kirker og milde stiftelser.
- k. Selskaper og innretninger som ikke har erhverv til for- mål, såsom videnskapsselskaper, kunstforeninger, museer, soldathjem på ekserseplassene, fiskerhjem og selskape- lige klubber.

Dersom institusjoner av den under bokstav i og k nevnte art — kirker, soldathjem på ekserseplassene og fiskerhjem undtatt — driver økonomisk virksomhet — derunder også bortleie av fast eiendom som delvis be- nyttes til eget bruk — blir den deri nedlagte formue og den derav vunne inntekt å beskatte overensstemmende med skattelovens almindelige regler.

- l. Det offentlige veivesen og jernbaner, som er til almin- delig avbenyttelse.
- m. Kanaler samt dammer, skjermes og lignende innretnin- ger til fløtningens fremme (jfr. § 13, tredje ledd), hvor- for der ikke opkreves særskilt avgift utover hvad der ut- lignedes på tømmeret til drift og vedlikehold, og som ikke trenger fast betjening i den tid fløtningen foregår.
- n. Vannledninger med tilhørende bassenger og dammer, som eies av nogen kommune.
- o. Utlandinger, der opholder sig i Norge i studieøiemed.

6 juni. p. Sikringsfondet for sparebanker, lov om sparebanker av
Nr. 24. 4 juli 1924, syvende kapitel.

q. Landstrekninger eller naturforekomster som er fredet av hensyn til deres videnskapelige eller historiske interesse.

De en kommune tilhørende kirkegårder, krematorier (med urnehall og urnelund), sykehus, feriekolonier og sinns-sykeasyler, som er beliggende utenfor vedkommende kommunes område, kan ikke pålegges formues- og inntektsskatt, uten forsåvidt der til den pågjeldende innretning er knyttet virksomhet utover dens egentlige formål. I så fall beskattes formuen i og inntekten av denne virksomhet uten fradrag av gjeld eller gjeldsrenter.

Av skibsrederi, som en fylkeskommune driver til lettelse for trafikken til og fra vedkommende fylke eller mellom de forskjellige steder innen fylket, svares ikke skatt, medmindre fylket oppbeholder direkte utbytte av virksomheten.

Fritatt for inntektsskatt i de første 30 år er bestemt avgrensede skoganlegg på strekninger, hvor skog tidligere ikke fantes, og i vernskogstrøk, hvor skogkultur er nødvendig for skogens foryngelse.

§ 26 siste ledd. Når skatt betales av nogen, der efter nærværende paragraf er ansvarlig for samme, kan denne forlange sitt utlegg dekket av den skattepliktige og i tilfelle tilbakeholde eller avkorte dette i hvilket som helst beløp, som han er den skattepliktige skyldig. Forsåvidt angår de således tilbakeholdte eller avkortede beløp gjelder hvad der er foreskrevet i § 107, annet ledd.

§ 30. Formuen ansettes til det beløp, som den 1 januar i det år, ligningen foretas, efter gjengse priser utgjør den virkelige verdi av den skattepliktiges rørlige og urørlige eiendom, samt utestående fordringer efter fradrag av påhvillende gjeld.

Hvis den skattepliktige driver næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, og for ligningsnevnden godtgjør, at han må benytte et annet regnskapsår enn kalenderåret, blir formuen å ansette til det beløp, som den utgjør ved utgangen av det siste regnskapsår, der er forløpet før 1 januar i det år, ligningen foretas.

Når nogen er skattepliktig i flere distrikter, blir gjeldsfradraget å fordele forholdsmessig mellom distriktene efter verdien av den i disse skattepliktige bruttoformue.

Når kommuner blir å iligne skatt, kan de som gjeld kreve fradratt et beløp motsvarende halvdelen av den i distriktet skattepliktige bruttoformue (jfr. dog § 21, annet ledd).

Utenlandske skattepliktige kan kreve fradratt gjeld, der er stiftet til fremme av den beskatning undergitte virksomhet,

dog ikke med et større beløp enn halvdelen av vedkommendes i distriktet skattepliktige bruttoformue. Fra denne begrensning kan Kongen forsåvidt angår selskaper for statsskattens vedkommende dispensere, når det finnes påkrevet av offentlige hensyn.

6 juni.
Nr. 24.

§ 31, bokstav d. Livsforsikringspoliser blir kun å beskattede for det samlede beløp over kr. 10 000,00 som polisene utgjør for den enkelte skattepliktige, forutsatt de er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive livsforsikringsvirksomhet i Norge.

I forhold hertil ansettes polisene til en brøkdel av den samlede gjenkjøpsverdi, som de efter forsikringens art faktisk har. Avtale eller forsikringsvilkår om at forsikring ikke kan kreves gjenkjøpt, er uten betydning. Er gjenkjøpsverdien ikke tilfredsstillende opplyst, fastsettes den ved skjønn. Nærmere regler herom utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement.

Livsforsikringspoliser som er tegnet til fyldestgjørelse av tvungne innskudd i pensjonskasse eller enkekasse medregnes ikke ved formuesansettelsen. I øvrig kan vedkommende regjeringsdepartement, når det finner det ønskelig, gi bestemmelse om at enkelte arter av livsforsikring skal være undtatt fra formuesbeskatning.

§ 38, annet ledd. Skattepliktig som frivillig har erhvervet livsforsikring (til utbetaling ved død eller i levende live), kan ved inntektsansettelsen kreve fradratt de i inntektsåret betalte livsforsikringspremier for et beløp av inntil kr. 400,00, forutsatt at polisen er tegnet i norsk selskap eller innretning eller i utenlandsk selskap eller innretning, som ved denne lovs ikrafttreden har eller har hatt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i Norge. Det samme gjelder premie til frivillig sykeforsikring. Ved livsforsikring mot engangspremie, som ikke i sin helhet betales kontant, men delvis tilveiebringes ved lån, blir renter av lånet å sidestille med forsikringspremie.

§ 51. Selvangivelsene innleveres innen utgangen av januar måned. Selvangivelser fra skattepliktige, som hører under § 48, bokstav a, b og c, behøver dog ikke å innleveres før utgangen av februar. Når sådanne skattepliktige innen utgangen av februar godtgjør, at deres årsregnskap på grunn av særegne omstendigheter ikke har kunnet avsluttes til denne tid, skal der innrømmes dem den nødvendige utsettelse, dog ikke lenger enn til utgangen av mars. Andre skattepliktige kan om fornødent på ansøking, som må være

6 juni. innkomet til ligningsrådet innen utgangen av januar, til-
Nr. 24. ståes utsettelse inntil utgangen av februar.

§ 68. Av inntekten skal i almindelighet et visst beløp være skattefritt.

Ansettelsen av det skattefrie beløp skal bero både på antallet av de personer, skattyderen har å forsørge, og på inntektens størrelse.

Til bestemmelse av det skattefrie beløp for hver enkelt skattyder inndeles de skattepliktige i 8 klasser, hvorav

1. klasse omfatter dem, der ikke har nogen å forsørge;
2. til 7. klasse omfatter dem, der har henholdsvis 1, 2, 3, 4, 5 og 6 personer å forsørge;
8. klasse omfatter dem, der har 7 eller flere personer å forsørge.

Skjønnes nogen av de forsørgede personer på grunn av alderdom, langvarig sykdom eller annen varig svakhet å volde forsørgeren usedvanlig stor bekostning til opphold, tilsyn eller pleie kan en sådan ved klasseansettelsen regnes like med to eller flere forsørgede personer.

Har nogen større forsørgelsesbyrde enn der utkreves for å bringe ham op i 8. klasse, forhøies det til hans inntekt svarende skattefrie beløp i 8. klasse for hver overskytende forsørget person med det beløp som utgjør forskjellen mellom det skattefrie maksimumsbeløp i de forskjellige klasser i den tabell som anvendes i distriktet.

Hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede, bestemmes av bystyret. Til forsørgede blir dog alltid å henregne den skattepliktiges arbeidsudyktige foreldre samt barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn), der er under 15 år eller ikke arbeidsdyktige, når de virkelig forsørges av den skattepliktige eller efter § 11 lignedes sammen med denne. Ved ligning av mann og hustru under ett (§ 11) blir den ene av dem å opføre som forsørget. Antallet av forsørgede den 1 januar i det år, ligningen foretas, legges til grunn for klasseansettelsen.

§ 76. Selvangivelsene prøves av ligningsrådet under benyttelse av de til dets rådighet stående midler. Finner rådet ikke grunn til å betvile en selvangivelses riktighet og fullstendighet, blir denne uten videre å ta til følge som grunnlag for vedkommendes ligning. Skjønnsmessige ansettelser foretas av ligningsrådet eller undergis særlig prøvelse av dette, hvis de allerede er gjort i selvangivelsen.

Finner ligningsrådet selvangivelsen uklar, eller antar det, at formuen eller inntekten er for lav eller ikke fullstendig opgitt, eller at fradragsposter er opført med for stort beløp, har rådet å tilstille vedkommende meddelelse herom og kan

samtidig opfordre ham til å meddele skriftlig opplysning angående opgitte punkter i selvangivelsen eller til personlig å møte for rådet til berammet tid og sted. Skattepliktig, hvem underretning som nevnt er tilstilt, kan i hvert fall kreve, at der gis ham anledning til muntlig å forklare sig. Når han ved forfall, som godkjennes av rådet, er hindret fra å møte eller fra personlig å erklære sig, kan dette på hans ansvar skje ved fullmektig, som er nøie kjent med hans forhold.

6 juni
Nr. 24.

Finnes der å bestå et åpenbart misforhold mellom den samlede opgitte inntekt og den skattepliktiges antagelige privatforbruk i det pågjeldende år, og det ikke av de i øvrig foreliggende opplysninger kan sees hvorledes utgiftene til dette forbruk er dekket, kan ligningsrådet opfordre den skattepliktige til på samme måte som i foregående ledd er foreskrevet å meddele nærmere opplysninger angående forbrukets størrelse og måten hvorpå utgiftene er bestridt.

Har ligningsrådet undlatt å tilstille den skattepliktige sådan meddelelse eller opfordring som her omhandlet, medfører undlatelsen ikke ligningens ulovlighet; men skattyderen har i så fall rett til å forlange ligningsbehandlingen for sitt vedkommende gjenoptatt, når han henvender sig med begjæring derom til ligningsrådet eller overligningsnevnden, før disse har tilendebragt klagebehandlingen.

Ligningsrådet kan forlange adgang til å gjøre sig bekjent med den skattepliktiges regnskapsbøker. På rådets vegne kan undersøkelsen foretas ved en av det opnevnt regnskapskyndig revisor. Vedkommende revisor må ikke være en person, der står i konkurranseforhold til den skattepliktige, medmindre denne samtykker i, at en sådan opnevnes. Revisor avgir skriftlig innberetning om undersøkelsen til rådet. Ved undersøkelsen skal den skattepliktige eller i hans sted den som har ansvaret for hans regnskapsførsel (regnskapsfører, bokholder eller revisor), være til stede og meddele de opplysninger som rådet eller revisor begjærer. Før ligningsrådet treffer sin avgjørelse på grunnlag av revisors innberetning skal skattyderen gjøres bekjent med denne og gis anledning til å fremkomme med sine bemerkninger.

Når rådet har innhentet de opplysningene det anser fornødne, fastsetter det etter beste skjønn den formue og inntekt, hvorefter vedkommende skal beskattes. Rådet er herunder berettiget til både å forhøie opførte formues- og inntektsposter, å nedsette og utelate fradragposter og å tilføie formues- og inntektsposter, som ikke er opført, når det dertil finner tilstrekkelig grunn.

Gjøres der i selvangivelsen fordring på fradrag i inntekten av tap ved salg av aktier (parter) eller obligasjoner,

6 juni. kan ligningsrådet kreve lovbefalt sluttseddel fremlagt, og hvis
Nr. 24. ikke kravet herpå etterkommes, nekte å godta fradraget.

Nedsettelse av de i en selvangivelse opførte formues- og inntektsposter eller forhøielse av fradragstestene kan i almindelighet ikke skje. Hvis imidlertid ligningsrådet finner avgjørende grunn til å anta, at en for høi angivelse av nogen formues- og inntektspost eller for lav angivelse av nogen fradragstest foreligger, er det etter så vidt mulig å ha gitt utstederen av selvangivelsen anledning til å forklare sig, berettiget til å foreta fornøden beriktigelse.

Opholder utstederen av en selvangivelse sig i utlandet, eller er hans opholdssted ubekjent, kan den av ham angitte formue og inntekt forhøies, uten at han har krav på å bli varslet av ligningsrådet.

For alle vesentlige avvikelser fra en foreliggende selvangivelse skal grunnene anføres i ligningsrådets forhandlingsprotokoll.

Hvad der i nærværende paragraf er foreskrevet angående selvangivelsene, gjelder også regnskap og andre bilag som medfølger disse.

Ved sine skjønsmessige ansettelser har ligningsrådet å befolge de takseringsregler, der er fastsatt av ligningsnevnden. Den fastsatte formue, inntekt og klasse meddeles ligningsnevnden, som derimot ikke må gjøres bekjent med selvangivelsenes innhold.

§ 81. Skattepliktig, som har å levere selvangivelse, men undlater innen den fastsatte frist å innlevere sådan i foreskrevet form, så vel som skattepliktig, der undlater å etterkomme ligningsnevndens eller ligningsrådets opfordring om å meddele opplysninger eller undlater etter opfordring å forevise regnskapsbøker eller selv eller ved stedfortreder være til stede ved undersøkelsen av disse og meddele de herunder begjærte opplysninger eller avgi møte for rådet, taper retten til å påklage årets ligning.

I rette tid innkommet klage blir dog å behandle, såfremt klageren godtgjør omstendigheter, som finnes fyldestgjørende til undskyldning for forsømmelsen, og klagen derhos i tilfelle ledsages av selvangivelse i foreskrevet form eller av de begjærte opplysninger.

Når klage innkommer fra personer, som ikke er forpliktet til å levere selvangivelse efter § 48 bokstav a—d, men som av ligningsnevnden er antatt å ha plikt hertil efter § 48 bokstav e og er lignet i overensstemmelse hermed, blir klagen likeledes alltid å behandle, hvis den skattepliktige påstår, at han i det pågjeldende år ikke har hatt en så stor inntekt, at han er forpliktet til å levere angivelse.

§ 85. Utenbys skattydere, som er ilignet skatt i henhold til § 13, samt utlendinger og utenlandske selskaper, der er skattepliktige i overensstemmelse med § 18, kan forlange klager over sin ligning påkjent — istedenfor av den almindelige overligningsnevnd — av en særskilt klagenevnd. 6 juni. Nr. 24.

Også innenbys skattyder har adgang til å benytte sådan klagenevnd istedenfor overligningsnevnden, når fylkesmannen samtykker deri av særlige grunner, såsom fordi vedkommende skattyders næring er av en spesiell beskaffenhet.

Forlangendet må være innkommet til fylkesmannen innen 2 uker fra den dag, da avslutningen av ligningsnevndens klagebehandling blev kunngjort. Forsåvidt klagens påkjennelse av særskilt klagenevnd er betinget av fylkesmannens samtykke, og sådant ikke meddeles — hvorom avgjørelse må være truffet innen 2 uker, efterat klagen er mottatt — har fylkesmannen å oversende klagen til påkjennelse av overligningsnevnden, medmindre vedkommende klager for det tilfelle har tilkjennegitt at han ikke ønsker klagen videre fremmet.

Særskilt klagenevnd skal bestå av tre eller, om fylkesmannen i særlige tilfelle så bestemmer, fem medlemmer. Fylkesmannen opnevner medlemmene, som ikke må være skattepliktige til ligningskommunen. Ved opnevningen bestemmer fylkesmannen tillike, hvem der skal være nevndens formann og i tilfelle næstformann og opnevner samtidig to varamenn.

Pliktige til å motta valg som medlem av særskilt klagenevnd er innvånere av vedkommende fylkes byer og landdistrikter så vel som innvånere av tilstøtende fylker. Medlemmer utenfor vedkommende fylke blir å opnevne gjennom sin fylkesmann.

Efterat der er gitt ligningsrådet (-nevnden) anledning til å uttale sig og delta i befarung, hvor sådan finner sted, avgjøres klagen ved begrunnet kjennelse. Om avgjørelsen og de grunner, hvorpå denne er støttet, meddeles klageren underretning snarest mulig.

Der tilkommer klagenevndens medlemmer i tilfelle av reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. For utførelse av arbeide som krever særlig fagkunnskap kan medlem av nevnden, efter bestemmelse av fylkesmannen, tilståes en særskilt godtgjørelse som beregnes pr. dag som medgår til arbeidet. Godtgjørelse som i nærværende ledd omhandlet utbetales av vedkommende bykommune, men erstattes kommunen av klageren, hvis han ikke får medhold. Får klageren fullt ut medhold, bæres utgiftene av kommunen. Får han ikke fullt ut medhold, kan klagenevnden fordele utgiftene mellem klageren og vedkommende kommune.

6 juni. § 86. Ligningsnevnden (ligningsrådet) og de overord-
Nr. 24. nede instanser kan under klagebehandlingen opfordre klageren til å fremlegge dokumenter, forevise sine regnskapsbøker eller til å besvare bestemte spørsmål og overhodet til å meddele de opplysninger om sin økonomiske stilling, som finnes fornødne. Hvis klageren ikke etterkommer opfordringen, kan vedkommende ligningsinstans undlate å ta hensyn til klagen.

Forevisning av regnskapsbøker etter opfordring av ligningsnevnden eller overligningsnevnden skjer i tilfelle for et utvalg av vedkommende nevnd, bestående av 2 medlemmer, eller for en regnskapskyndig revisor. I siste fall fremgås der på den i § 76, femte ledd, foreskrevne måte.

§ 89. Fylkesskattestyret er den øverste ligningsinstans innen fylket.

Fylkesskattestyret består av fylkesmannen som formann og 4 andre medlemmer som fylkestinget velger blandt personer som er bosatt i fylkeskommunen. Valget gjelder for 4 år, og hvert annet år trer 2 medlemmer ut, første gang efter loddtrekning. Hver gang velges tillike 4 varamenn.

Fylkesskattestyret tiltredes av et medlem valgt blandt fylkets skattepliktige byinnvånere. Hvor der innen fylket kun finnes en by, velges dette medlem av dennes kommunestyre; hvor der er flere byer, velges der for disse et felles medlem i et møte av byenes ordførere og viceordførere sammenkalt og bestyrt av fylkesmannen. For dette medlem velges samtidig en eller to varamenn. Faller ved valget stemmetallet like på flere personer, avgjøres det ved omvalg eller hvis dette ikke leder til noget resultat, gjennom loddtrekning, hvem der skal anses valgt. Valget gjelder for 4 år.

Derhos tiltredes fylkesskattestyret for hvert skattedistrikt av et av distriktets kommunestyre årlig valgt medlem, for såvidt der blir spørsmål om forandring i vedkommende distrikts ligning.

I Oslo og Bergen består fylkesskattestyret foruten av fylkesmannen, som er styrets formann, av 4 for 4 år ad gangen blandt byens skattepliktige innvånere av bystyret valgte medlemmer, blandt hvilke hvert annet år fratrer de to medlemmer, som har fungert lengst. Hvert annet år velges tillike 4 varamenn for 2 år ad gangen.

Valgte medlemmer av fylkesskattestyret og varamenn kan gjenvelges, men har rett til å undslå sig for gjenvalg for de påfølgende 4 år, når de har gjort tjeneste som medlemmer av styret i 4 sammenhengende år.

Medlemmer av fylkesskattestyret tilkommer skyss- og

kostgodtgjørelse i overensstemmelse med lov av 25 juni 1926, 6 juni.
nr. 1. Nr. 24.

Fylkesskattestyret er berettiget til å erholde godtgjort utgifter til lønnet medhjelp så vel som reiseutgifter for fylkesskattestyrets sekretær og formannen tillike de forøkede kontorutgifter som hans og hans kontorpersonales arbeide i anledning av fylkesskattestyret medfører, forsåvidt den embedet bevilgede almindelige kontorholdsgodtgjørelse der- ved måtte overskrides.

§ 92. Fylkesskattestyret gjennomgår og prøver de utførte skatteligninger og avgjør ved begrunnet kjennelse de innankede skattesaker. Det kan hvad enten klage er inngitt eller ikke ved begrunnet kjennelse forhøie eller nedsette ansettelsen for alle eller en eller flere klasser eller grupper eller enkelte skattepliktige efter å ha innhentet erklæring fra ligningsnevnden og forsåvidt angår enkelte skattydere også fra disse. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men ved angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres. Fylkesskattestyret påser dessuten at ligningsnevnden har foretatt den i § 77, annet ledd, omhand- lede forhøielse av formues- og inntektsansettelsene for skatt- ydere som ikke har opfylt sin selvangivelsesplikt. Er sådan forhøielse uten tilstrekkelig grunn undlatt, påbydes ny ligning av disse skattydere.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende lig- ningsnevnd overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter til fylkes- skattestyret til godkjennelse. Fylkesskattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når den finner det hensiktsmessig.

Særsilt forhøielse av enkelt skattyders ligning kan ikke foretas senere enn 2 år fra utgangen av det pågjeldende inn- tektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Behand- ling av enkelt skattyders ligning kan finne sted uten tilkal- else av det i § 89, fjerde ledd, omhandlede kommunevalgte medlem.

Når fylkesskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning kan det undlate å påby omligning og i ste- det pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å be- riktige feilene overensstemmende med de av fylkesskattestyret gitte forskrifter.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne op- gjør eller gjenparter av opgør, som omhandlet i § 55, første ledd, og meddele andre opplysninger om sine formues- og inn-

6 juni. tektsforhold, når fylkesskattestyrets formann begjærer det, Nr. 24. samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker. Efterkommes ikke begjæringen, har vedkommende tapt sin klagerett (§ 97, nr. 3).

Fylkesskattestyret bestemmer efter samråd med vedkommende ligningsnevnd hvorledes kladdelistene i distriktet skal innrettes og føres. Kladdelisteskjemaene skal godkjennes av Riksskattestyret.

Ved behandlingen av skattesaker kan fylkesskattestyret tilkalle et medlem av vedkommende ligningsnevnd, som denne selv utvelger. Den således tilkalte tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Hvor der for fylkesskattestyret foreligger sådan klage som i § 90, nr. 3, omhandlet, kan dette derhos tilkalle en representant for klagerne, som disse selv utvelger.

§ 93. Når fylkesskattestyret har tilendebragt gjennomgåelsen av skatteligningen for et distrikt, utferdiger det en forklaring angående de fattede beslutninger og avsagte kjennelser. Forklaringen tilstilles kommunestyrets ordfører, der avgir fornøden meddelelse til ligningsnevnden. Denne besørger forklaringen utlagt til eftersyn i 2 uker, hvorom kunnngjørelse skjer på sedvanlig måte.

Om særskilt avgjørelse vedkommende enkelt skattyder skal denne snarest mulig gis underretning i rekommandert brev.

Fylkesskattestyret avgir derhos innberetning om den foretatte gjennomgåelse av skatteligningene til vedkommende regjeringsdepartement og til Riksskattestyret.

§ 98. Når en ligning er innbragt for Riksskattestyret i henhold til § 97 eller § 66, foretar Riksskattestyret de undersøkelser og innhenter de erklæringer og opplysninger som det anser fornødne. Det kan beslutte forhøielse eller nedsettelse for alle eller en eller flere klasser eller grupper av skattepliktige, efterat der er innhentet erklæringer fra ligningsnevnden og fylkesskattestyret og for enkelt skattepliktig, efterat der er gitt denne personlig eller ved fullmektig samt ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig. Likeledes kan det, hvor der forekommer vesentlige feil, påby ny ligning uten bestemt forhøielse eller nedsettelse, men med angivelse av de regler og den målestokk hvorefter ligningen skal utføres.

Den nye ligning utføres av den for tiden fungerende ligningsnevnd overensstemmende med de av Riksskattestyret gitte påbud og anvisninger. Den innsendes derefter gjennom

fylkesskattestyret til Riksskattestyret til godkjennelse. Riks- 6 juni.
skattestyret kan dog selv utføre den nye ligning, når det finner Nr. 24.
det hensiktsmessig.

Når Riksskattestyret finner feilene ved en ligning av mindre betydning, kan det undlate å påby omligning og i stedet pålegge ligningsnevnden ved den følgende ligning å beriktige feilene overensstemmende med de i kjennelsen gitte forskrifter. Fylkesskattestyret skal da ved sin gjennomgåelse av ligningen uttale sig om hvorvidt og hvorledes dette pålegg er etterkommet.

Riksskattestyret avgir innberetning til vedkommende departement om ikke påklagede feil som det blir opmerksom på ved en ligning. I dette øiemed kan det gjennomgå og prøve også en ikke påklaget ligning. Departementet kan innen 4 uker fra beretningens mottagelse påklage ligningen.

Åpenbare feil ved enkelte skattyderes ligning kan Riksskattestyret beriktige eller påby beriktiget, også uten at der foreligger klage. Særskilt forhøielse av enkelt skattyders ligning i henhold til denne bestemmelse kan ikke foretas senere enn 3 år fra utgangen av det pågjeldende inntektsår. Før forhøielse foretas, må der gis skattyderen og ligningsnevnden (-rådet) anledning til å uttale sig.

Riksskattestyret kan forlange adgang for sin kontorchef eller nogen annen dertil bemyndiget til å delta, dog uten stemme, i møter av de underordnede ligningsinstanser så vel som av utvalg som er nedsatt av disse samt til å få sig forelagt alt ligningsmateriell.

Enhver skattyder er forpliktet til å innsende sådanne oppgjør eller gjenparter av oppgjør som omhandlet i § 55, første ledd, og meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold, når Riksskattestyrets formann eller nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget begjærer det, samt til på forlangende å gi nogen av styret eller dets formann dertil bemyndiget adgang til eftersyn av sine regnskapsbøker.

Riksskattestyret gir hurtigst mulig vedkommende kommunestyres ordfører meddelelse om sine avgjørelser. I øvrig forholdes som i § 93, annet og tredje punktum foreskrevet.

Riksskattestyret avgir beretning om sine beslutninger og kjennelser til vedkommende regjeringsdepartement.

§ 105. De i nærværende lov omhandlede skatter — herunder innbefattet hvad der pliktes utredet ifølge efterligning (§§ 113 og 114) — kan tillikemed påløpende renter i mangel av betaling inndrives ved utpantning. Inndrivelse ved utpantning kan også skje hos den, som efter §§ 26, 27 og 107 er ansvarlig for skatten. Utpantningsretten vedvarer, inntil skat-

6 juni. tekravet bortfaller ved foreldelse. For skatt, ilignet rederi-
Nr. 24. selskap og dermed med hensyn til beskatning likestilt selskap,
tilligger utpantningsretten den kommune hvor ligningsanset-
telsene er foretatt.

På andragende av bystyret kan fylkesmannen bemyndige
kemneren eller kassereren til å avholde utpantninger for
skatter av hvilken som helst art, der skal svares til kommunen.

Underfogden eller — når sådan ikke er ansatt — kem-
neren er forpliktet til efter forlangende å innfordre person-
lige skatter for fremmede kommuner. Som godtgjørelse til-
kommer han av vedkommende kommunekasse for hver per-
son, hvis skatt innfordres, 4 pct. av de første kr. 100,00 og
2 pct. av skattens overskytende beløp, dog ikke under kr. 1,00
og ikke over kr. 20,00. Samme betaling tilkommer under-
fogden også, når han alene er anmodet om å avholde utpant-
ning for skatten, men denne innbetales til ham før, under eller
efter utpantningens avholdelse. Viser skatten sig under den
begjærte innfordring uerholdelig eller tilbakekalles innfor-
dringen, efterat denne er påbegynt, utgjør godtgjørelsen det
halve, dog ikke under kr. 1,00.

§ 107. Ved utpantning for de i denne lov omhandlede
skatter kan der tas utlegg i ennu ikke optjente terminer av
lønninger i offentlige eller private tjenesteforhold så vel som
i annen fremtidig kontraktmessig sikret arbeidsfortjeneste
samt likeledes i fremtidig forfallende terminer av pensjoner
og lignende inntekter. Er der meddelt vedkommende prinsipal
eller arbeidsgiver eller den kasserer, av hvilken den pågjel-
dende lønn, pensjon eller understøttelse utbetales, underret-
ning om, at sådant utlegg er tatt, er han under personlig an-
svar forpliktet til, når den skattepliktiges tilkommende for-
faller, å tilbakeholde det til skattens dekning fornødne beløp
og å innsende samme til vedkommende skatteopkrever. Det
blir dog herved å iaktta, at skatten avkortes i den skatteplik-
tiges tilkommende litt efter litt i passende beløp efter regler,
som bystyret bestemmer.

Beløp som er tilbakeholdt i henhold til nærværende para-
grafs første ledd skal til enhver tid holdes avsondret i sær-
skilt kasse eller innsatt på separatkonto i bank. De kan
kreves innsendt til vedkommende skatteopkrever måneds- eller
kvartalsvis og senest en måned efter utløpet av den satte frist,
ledsaget av fornøden spesifikasjon.

Når mann og hustru efter § 11 er lignet under ett for
begges samlede formue og inntekt, uten at skatten er fordelt
mellem dem, kan der ved utpantning tas utlegg så vel i gjen-
stander, der er felleseie, som i ektefellenes mulige særeie-

midler. Dog kan utlegg for den under ett ilignede skatt ikke tas i gjenstander, tilhørende hustruens særeie, forsåvidt dette alene omfatter midler som efter bystyrets bestemmelse (§ 67, annet ledd) er fritatt for beskatning. Hvor hjemmeværende barn (herunder adoptivbarn og pleiebarn) efter samme paragraf er lignet under ett med foreldrene, kan tas utlegg også i barnets renteinntekter, forsåvidt de tilflyter foreldrene. 6 juni. Nr. 24.

Når nogen, der er ilignet skatt, akter å utvandre fra riket, plikter han ikke blott å erlegge allerede forfalne skattebeløp, men har også, forinnen han avreiser, å betale eller stille sikkerhet for erleggelsen av skatt, der ved dette tidspunkt ennå ikke er forfallen til betaling. Foreligger der omstendigheter, der godtgjør eller gjør det sannsynlig, at den skattepliktige vil utvandre uten å iakttå, hvad der således påhviler ham, kan vedkommende kommunekasserer eller oppbørselsbetjent gjennom politiet nedlegge forbud mot, at den skattepliktige forlater landet.

§ 108, annet ledd. Adgang til sådan depositionsjon har også skattepliktig, der allerede har erlagt skatt i et distrikt, uvitende om, at han i et annet distrikt er eller vil bli ilignet skatt av samme formue eller inntekt, idet han i så fall er berettiget til å forlange det innbetalte beløp betraktet som deponert. Dog har han, hvis skatten i det annet distrikt er større, tillike å deponere det overskytende i dette distrikt, likesom han i tilfelle er forpliktet til sammesteds i overensstemmelse med forskriftene i nærværende paragrafs første ledd å innbetale den skatt, der faller på formue og inntekt, hvis beskatning efter § 13 er stedbundet, og som ikke er medtatt ved skattlegningen i det distrikt, hvor depositionsjonen har funnet sted.

§ 110. Den som i selvangivelse, næringsoppgave, klage eller annen skriftlig eller muntlig opgave eller forklaring til nogen ligningsmyndighet meddeler uriktige eller ufullstendige opplysninger, som kan lede til iligning av for lav skatt, blir, hvad enten det skjer forsettlig eller av grov uaktsomhet, å straffe med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Det samme gjelder skattepliktig som undlater å sende oppgjør og meddele andre opplysninger om sine formues- og inntektsforhold eller å forevise regnskapsbøker, når dette begjæres av et fylkesskattestyres eller av Riksskattestyrets formann eller av nogen som er bemyndiget til å handle på vedkommende styres vegne (§ 92, femte ledd, og § 98, syvende ledd).

Skattyder som i vedkommende kalenderår (regnskapsår) har hatt en nettoinntekt av minst kr. 6000,00 og som undlater å inngi selvangivelse, straffes med bøter inntil kr. 50 000,00.

6 juni. Med samtykke av fylkesskattestyret kan bystyret beslutte
Nr. 24. denne inntektsgrense nedsatt til kr. 4000,00. Er straff ilagt for overtredelse av selvangivelsesplikten, blir der av vedkommende ligningsmyndighet å fastsette en ny frist for innlevering av selvangivelse, hvis undlatelse medfører ny straff etter foranstående første ledd. Inngir skattyderen selvangivelse, etterat ny frist er satt, blir han å etterligne for den forøkelse av formue og inntekt, som selvangivelsen måtte gi opplysning om.

De i nærværende paragraf omhandlede forseelser påtales av det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, formannskap, fylkes- eller Riksskattestyret.

Bøtene tilfaller bykassen, uansett om forseelsen straffes efter nærværende paragraf eller efter den almindelige straffelov.

Til foreldelse av adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom for meddelelse av uriktige eller ufullstendige opplysninger av sådan art som i nærværende paragrafs første ledd omhandlet utkreves 3 år, hvad enten forholdet blir å straffe efter nevnte paragraf eller efter den almindelige straffelov.

§ 111. Arbeidsgiver, bestyrer eller kasserer, som undlater å holde beløp som er tilbakeholdt eller avkortet i medhold av § 26, tredje ledd, eller § 107, første og annet ledd, avsondret i særskilt kasse eller innsatt på separatkonto i bank eller som undlater tross pålegg å innbetale sådanne beløp, straffes med bøter, forsåvidt forholdet ikke går inn under nogen strengere straffebestemmelse. Straff for undlatelse av å holde avkortede beløp avsondret eller innsatt i bank kommer dog ikke til anvendelse dersom beløpet allikevel i rett tid innbetales til skatteopkreveren.

§ 113. Skattepliktig som i et distrikt — uansett av hvilken grunn — i strid med skattelovens forskrifter enten har undgått beskatning eller er ansatt for lavt i formue eller inntekt, er forpliktet til å godtgjøre kommunen og i tilfelle staten den for lite erlagte skatt. Dette gjelder dog ikke feil ved ligningsmyndighetenes skjønnsmessige ansettelse, medmindre feilen er bevirket ved uriktige opplysninger fra den skattepliktige eller denne har undlatt å levere selvangivelse eller næringsoppgave eller å meddele vedkommende ligningsmyndighet nogen ellers avkrevd opplysning. Heller ikke gjelder det hvis skattyderen er forbigått eller ansatt for lavt i formue eller inntekt på grunn av en uriktig lovforståelse eller uriktig opfatning av et rettsspørsmål. I alle tilfelle hvor feilen er foranlediget ved den skattepliktiges forhold, er denne

forpliktet til ved siden av skatten å erlegge 6 pct. årlig rente 6 juni.
fra den tid skatten skulde vært erlagt. Nr. 24.

Skatten og i tilfelle rentenes beløp blir å fastsette ved efterligning. Efterligningen begjæres av bystyret (formannskapet) eller, forsåvidt statskassen angår, av vedkommende regjeringsdepartement, hvis det finnes at et betraktelig beløp har undgått beskatning.

Efterligning foretas av ligningsnevnden (ligningsrådet) i forbindelse med årets ligningsarbeide eller, hvis dette er avsluttet, under klagebehandlingen. Er klagebehandlingen avsluttet, kan efterligningen skje ved overligningsnevnden. Har også denne avsluttet sitt arbeide, blir efterligningen å foreta i forbindelse med følgende års ligning.

Der skal alltid forinnen ligningen finner sted, gis den skattepliktige eller den, der vil få å utrede skatten (jfr. § 114), anledning til å uttale sig. Med hensyn til adgang til å klage gjelder de sedvanlige bestemmelser for vedkommende ligningsinstans. Skattens innbetaling skjer i overensstemmelse med de sedvanlige regler.

Rett til efterligning tapes, hvis begjæring derom ikke fremkommer innen 5 år eller hvis forseelse som i § 110, første ledd, omhandlet forsettlig er begått, 10 år regnet fra utgangen av det år, hvorfor skattekravet has. Er disse frister ikke utløpet, kan efterligning også begjæres efter den skattepliktiges død, dog kun hvis hans bo ikke er endelig opgjort, eller om boet er overtatt av selvskiftende arvinger eller dets midler utloddet, hvis der ikke er hengått 2 år efter arvelaterens død. I det siste tilfelle gjelder, hvad der i § 27 er bestemt med hensyn til utstrekningen av de enkelte arvingers ansvar.

Er en skattepliktigs ligning blitt underkjent av domstolene som foretatt i uriktig skattedistrikt eller for uriktig skatteår, står, uansett foranstående bestemmelser, adgangen til å begjære efterligning i det rette distrikt eller for det rette skatteår åpen, inntil der er hengått 6 måneder efter dommens avsigelse.

§ 114, første ledd. Foreligger et forhold, som efter § 110, første ledd vilde være straffbart, er den skattepliktige, hans bo eller arvinger — selv om straffansvar ikke gjøres gjeldende — forpliktet til å erlegge det dobbelte av det ved ligning (i tilfelle efterligning) fastsatte skattebeløp (i tilfelle med renter), som den skattepliktige på grunn av forseelsen har undgått eller kunde ha undgått. Forpliktelsen inntreder, såfremt krav herpå fremkommer, forsåvidt kommuneskatten angår fra bystyret (formannskapet), forsåvidt statskassen angår fra vedkommende regjeringsdepartement.

6 juni.
Nr. 24.

II.

§§ 19, nytt siste ledd, 30, 31, bokstav d og 38, annet ledd trer i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for 1930—1931.

Den øvrige del av denne lov trer i kraft 1 januar 1931 og anvendes første gang ved utskrivning av skatter for budgettåret 1931—1932. §§ 26, 105, 107, 110 og 111 anvendes også ved innfordring av skatter utskrevet for tidligere budgettår.

Ti har vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt paa Oslo slott den 6 juni 1930.

HAAKON.

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel.

P. Rolsted,
kst.

6 juni.

Kongelig kunngjørelse om tollavgifter.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har den 30 mai d. å. fattet følgende beslutning:

I.

De gjeldende bestemmelser om tollavgifter skal fremdeles være gjeldende fra den tid Kongen bestemmer med følgende forandringer:

A. Innledende bestemmelser.

I § 2, litr. f. in fine tilføies som nytt avsnitt:

Brudeutstyr og bryllupsgaver inngår tollfritt efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse.

§ 5 næstsiste ledd skal lyde:

Nærværende bestemmelser kommer ikke til anvendelse på brennevin eller varer som skal fortolles efter verdien.

§ 13, 4de avsnitt:

Innenlandske verksteder tilståes efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved bygning av nye skiber og reparasjoner, oppussing eller ombygning av eldre skiber eller reparasjon eller ombygning av enkelte deler i disse:

- a. ved bygning av nye skiber 4 pct. av fartøienes salgssum for damp- og motorskiber over 150 og selfangstfartøier over 100 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse og 2 pct. av salgssummen for damp- og motorskiber av mindre drektighet og seilskiber, forsåvidt de er minst 50 registertonn brutto, dog således

at godtgjørelsen blir å formiaske med en tredjedel for 6 juni.
dampskiber, hvis hovedmaskiner og hovedkjeler samt
for motorskiber, hvis hovedmaskiner innsettes i utlandet;

- b. ved reparasjoner m. v. av eldre skiber 3 pct. av reparasjonsomkostningene for skiber over 150 og selfangstfartøier over 100 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, dog kun av det beløp, som overstiger kr. 1 000,00.

B. Tariff for innførselstollen og for tارا.
Fjær og dun.

2. sengefjær, pennenfjær og dun:

L.nr. 171.

a. urensset 1 kg. kr. 0,10

Glass og glassvarer.

1. flasker for medisn, øl, saft, melk, mineralvann, vin og brennevin, alle helt uslipte og uten maling eller dekoring:

L.nr. 215.

a. av mørk (grønn eller brun) masse . . 1 kg. kr. 0,05

L.nr. 216.

b. av annen masse 1 kg. kr. 0,08

L.nr. 222.

c. annet glass i plater og skiver 1 kg. kr. 0,12

Tara: Kasser 12 pct.

L.nr. 224.

5. glass til vaskebrekker, patentglass, takpanner, opal- og alabastglass (marmorittglass) i plater, gulvfliser, glassplater over 4 mm. tykke til taktekning og gulver, også riflet, samt glassbygningsten til lysvegger og lignende . 1 kg. kr. 0,06

Kornvarer.

1. uformalte:

L.nr. 358.

f. havre fri

2. formalte:

a. gryn:

L.nr. 365.

av havre frie

b. mel:

L.nr. 370.

av havre fritt

— — — — —
Anm. 2. Av sekker, hvori malt innføres, svares for bomullssekker en toll av kr. 0,20,

6 juni. for andre sekker av kr. 0,08 pr. stk.; dog svares der av disse beløp kun det halve for sekker, som ikke rummer mer enn 65 kg.

Lamper og lampedeler etc..

L.nr. 392.

c. av tinn, kobber, bronse, messing eller nikkel-blandet metall samt forniklet, forkrommet, forkobret eller formessinget eller — forsåvidt de ikke går inn under a. eller b. — forsynt med eller innrettet til å forsynes med utstyr av slipt glass undtagen skjermes eller kupler, 1 kg. kr. 0,60

Metaller.

II. i arbeide:

C. av jern:

24. jernarbeide, ikke særskilt nevnt:

L.nr. 524.

b. forniklet, forkrommet eller polert, herunder spiralknapper. (Til polert arbeide henregnes det som nogensteds har så megen politur, at intet filestrøk kan ses derpå) . . . 1 kg. kr. 0,50

D. av bly:

6. i annet arbeide:

L.nr. 531.

b. forniklet eller forkrommet . . . 1 kg. kr. 0,70

E. av tinn:

3. i annet arbeide, hvorunder folie og arbeider derav:

L.nr. 537.

b. forniklet eller forkrommet . . . 1 kg. kr. 1,00

F. av sink:

3. i annet arbeide:

L.nr. 543.

b. forniklet eller forkrommet, herunder dørvidere av sink, alle slags, i eller uten forbindelse med andre materialer . . . 1 kg. kr. 0,80

G. av kobber, messing, bronse nysølv og andre kobberblandede metaller samt aluminium og nikkel:

10. i annet arbeide:

L.nr. 561.

b. forkrommet, forniklet eller av nikkel forferdiget, herunder innbefattet de ovenfor under 9 nevnte vareslags, når de er forkrommet, forniklet eller forferdiget av nikkel, undtagen bjeller, kraner, ventiler og injektorer (maskindeler) samt spenner
1 kg. kr. 1,00

6 juni.

Oljer.

1. fete:

L.nr. 574.

- c. kinesisk treolje («wood oil», «holzol») samt hvalolje, tran, sildolje og andre fiskeoljer

frie

Tre og trevarer.

7. dreierarbeide med eller uten beslag, ringer og desslike (også av kokos eller andre nøtter) samt søiler, helt eller delvis dreide:

1. som før.

2. som før.

3. lester

frie

Velosipeder.

Deler til velosipeder:

L.nr. 845.

- a. ferdige 1 kg. kr. 1,25

Som ferdige anses — foruten kjeder, saler, sallær til sykkelseter, håndtak og kjedeskjerner av celluloid eller lignende, også i forbindelse med metall — sådanne deler, også av rør, som er forniklet, forkrommet eller lakkert samt sammensatte rammer, selv om de er ulakkert.

Vogner, kjerrer og sleder.

L.nr. 853.

1. a. personautomobiler samt karosserier og understell til disse; motorvelosipeder og sidevogner til disse; hjul og vindskjerner til personautomobiler, motorvelosipeder og sidevogner til disse; signalhorn og retningsanvisere til alle slags motorvogner a. v. 25 pct.

L.nr. 854.

- b. andre motorvogner samt karosserier og understell til disse; flyvemaskiner; motorer til automobiler, motorvelosipeder og flyvemaskiner; hjul til nevnte motorvogner og flyvemaskiner, videre vogner til jernbaner og sporveier samt dresiner a. v. 12 pct.

A n m. 2. Tolldepartementet bemyndiges til å stille til Arbeidsdepartementets rådighet til understøttelse efter dettes nærmere bestemmelse av rutetrafikk med personautomobiler et beløp svarende til forskjellen mellem den erlagte toll og en toll stor 5 pct. + gjeldende tolltillegg av fortollingsverdien av personautomobiler eller

6 juni.

understell til sådanne, som er bestemt til rute-
trafikk og med plass for minst 5 passasjerer.

A n m. 3. For budgett-terminen 1930—31
kan Tolldepartementet på de nærmere betingel-
ser, som av dette fastsettes, tilstå tollfrihet for
elektriske automobiler.

C. Midlertidige tolltillegg.

Som tillegg til den til enhver tid pliktige toll opkreves
midlertidig 25 pct. av det beregnede tollbeløp for kaffe og
sukker samt 50 pct. for alle andre varer undtagen følgende:

- Fruktur 1. a.
- 1. b.
- 1. c.
- 2. c.
- 2. d. rosiner og korinter.
- 2. f.
- 2. g. mandler.

Grønnsaker 1. b.

— 3. a.

Kork B. a. 1.

— B. a. 2.

Nøtter a.

Ris, uavskallet, løs.

— — i emballasje.

— avskallet.

Vin 1. a.

— 1. b.

— 2. a samt

Bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer
og generatorer, treskemaskiner for motordrift og andre land-
bruksmaskiner, ikke særskilt nevnt samt deler til forannevnte
gjenstander.

II.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta
de nødvendige endringer i tariffens løpenummer.

Denne Stortingets beslutning bringes herved straks i
utøvelse, dog således at nedsettelsen av de midlertidige tillegg
for sukker og kaffe først trer i kraft fra 1 juli d. å.

Gitt på Oslo Slott den 6 juni 1930.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

Kongelig kunngjørelse om formues- og inntekts- skatt til statskassen for budgett-terminen 1 juli 1930 til 30 juni 1931. 6 juni.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har under 2 juni 1930 fattet følgende beslutning:

§ 1. For budgett-terminen fra 1 juli 1930 til 30 juni 1931 erlegges skatt til staten efter følgende regler:

I. Av innenlandske aktieselskaper og dermed likestilte innenlandske selskaper (lov av 13 juli 1921 § 8):

- a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000,00.
- b. Inntektsskatt med 6 pct. av selskapets hele inntekt i tilfelle med sådant fradrag som bestemt i lov av 13 juli 1921 § 7.
- c. Fondsskatt med 8 pct. av den del av selskapets inntekt som ikke tildeles aksjonærene (parthaverne) som utbytte.

II. Av sparebanker samt forbruks- og innkjøpsforeninger (landskattelovens § 52, byskattelovens § 42):

- a. Formuesskatt, idet formuen ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 2:

Av formuens første kr.	10 000,00	kr. 0,30	av hvert tusen kroner
— næste »	40 000,00	» 0,50	—» —
— — »	50 000,00	» 1,00	—» —
— — »	50 000,00	» 1,50	—» —
— — »	50 000,00	» 2,00	—» —
— — »	100 000,00	» 2,50	—» —
— — »	200 000,00	» 3,00	—» —
— — »	500 000,00	» 3,50	—» —
— — »	1 000 000,00	» 4,00	—» —
— — »	2 000 000,00	» 5,00	—» —
— overskytende beløp	» 6,00	—» —	—» —

- b. Inntektsskatt, idet inntekten ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 3 og skatten beregnes av inntek- tens antatte beløp:

av de første kr.	4 000,00	2 pct.
av de næste »	4 000,00	4 »
—» — »	4 000,00	6 »
—» — »	6 000,00	8 »
—» — »	7 000,00	10 »
—» — »	10 000,00	12 »
—» — »	15 000,00	14 »
—» — »	20 000,00	16 »
—» — »	20 000,00	18 »
—» — »	20 000,00	20 »
—» — »	30 000,00	22 »

6 juni.	Av de næste kr.	30 000,00	24 pct.
	— » — »	30 000,00	26 »
	— » — »	50 000,00	28 »
	av det overskytende beløb	30	»

III. Av gjensidige livsforsikringsselskaper:

a. Formuesskatt som efter II a.

b. Inntektsskatt med 15 pct. av inntektens antatte beløb.

IV. Av i utlandet hjemmehørende aktieselskaper og dermed likestilte selskaper undtagen forsikringsselskaper:

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1000,00.

b. Inntektsskatt med 25 pct. av inntektens antatte beløb.

V. Av i utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (med undtagelse av utenrikske tjenestemenn, som er norske statsborgere, for såvidt de i henhold til lov av 13 juli 1921 § 5, jfr. tilleggslov av 14 juli 1922, lignes særskilt):

Inntektsskatt med 20 pct. av inntektens antatte beløb.

VI. Av andre skattepliktige:

a. Formuesskatt: som efter II a.

b. Inntektsskatt: Av inntektens skattbare beløb bestemt efter reglene i § 7 erlegges:

av de første kr.	4 000,00	1,6 pct.
av de næste »	3 000,00	3,2 »
— » — »	3 000,00	4,8 »
— » — »	5 000,00	6,4 »
— » — »	5 000,00	8,0 »
— » — »	8 000,00	9,6 »
— » — »	10 000,00	11,2 »
— » — »	12 000,00	12,8 »
— » — »	15 000,00	14,4 »
— » — »	20 000,00	16,0 »
— » — »	30 000,00	17,6 »
— » — »	30 000,00	19,2 »
— » — »	30 000,00	20,8 »
— » — »	50 000,00	22,4 »
— » — »	50 000,00	24,0 »
— » — »	50 000,00	25,6 »
— » — »	50 000,00	27,2 »
— » — »	50 000,00	28,8 »
— » — »	50 000,00	30,4 »
— » — »	50 000,00	32,0 »
— » — »	50 000,00	33,6 »
— » — »	100 000,00	35,2 »
— » — »	100 000,00	36,8 »
— » — »	100 000,00	38,4 »
av det overskytende beløb	40,0	»

6 juni.

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelover for landet og for byene av 18 august 1911 plikter å svare kommuneskatt, er med de undtagelser, som følger av nedenstående regler, pliktig til å svare skatt til staten av sin formue og inntekt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt fylkes-, herreds- og bykommuner helt være fritatt for sådan skatt til staten; herredskommuner imidlertid med den undtagelse, som følger av lov av 22 februar 1921 § 27, jfr. §§ 36, 45 og 48. Når familienstiftelser og andre formuesmasser efter landskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskatt til kommunen, blir de også å iligne formuesskatt til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopel i riket, men nyter lønn eller pensjon av den norske stat, skattepliktig av den inntekt, han således oppebærer. Av utenrikske tjenestemenns lønninger blir skatt dog kun å erlegge i den utstrekning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl ilignes skatt til staten av formue og inntekt.

§ 3. Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepliktig skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir å iligne kommuneskatt. I dette distrikt medtas ved statsskattskrivningen formue og inntekt, som skattlegges efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nevnte lovers §§ 82 og 75, begges tredje ledd). Selskap eller samlag for omsetning av brennevin, vin, fruktvin, mjød eller øl skattlegges i det distrikt, hvor kontoret (hovedkontoret) er, eller hvor bestyrelsen foregår.

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, hvorav han er skattepliktig, tatt opphold i utlandet, skattskrives han i Oslo skattedistrikt. Ved ligningen i dette distrikt medtas for utenrikske tjenestemenn, som er norske statsborgere, også formue og inntekt av aktier, hvorfor vedkommende lignes særskilt.

c. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skattskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Når nogen er ilignet statsskatt i et annet distrikt enn det, hvor skattskrivningen efter foranstående regler rettelig skulde skje, kan han ikke forlange sig fritatt for skattens erleggelse, medmindre den pågjeldende formue eller inn-

6. juni. tekt tillike er ilignet statsskatt i det rette distrikt. Derimot kan han i sådant tilfelle ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kreve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres å være fremkommet ved feilaktige ligningsansettelser eller å være uriktig av andre grunner.

§ 4. Formuer under kr. 5000,00 er skattefrie. Formuer på kr. 5000,00 og derover, men under kr. 20 000,00, tilhørende skattepliktige som efter § 7 tilkommer skattefritt fradrag ved inntektsansettelsen, blir blott å skattlegge, forsåvidt skattyderens inntekt ifølge bestemmelsene i §§ 5 og 7 er stor nok til, at han derav skal svare skatt. Formuer på kr. 20 000,00 og derover blir alltid å skattlegge. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1000 delelige antall kroner.

§ 5. Inntekter under kr. 2000,00 er skattefrie. Skattepliktige, som efter § 7 intet skattefritt fradrag gis, blir dog å iligne skatt, når inntekten utgjør minst kr. 1000,00.

I utlandet bosatte aksjonærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (§ 1 V) ilignes skatt, når inntekten — ansatt underett for samtlige aksjonærer eller i tilfelle ved særskilt ligning — utgjør minst kr. 100,00.

Inntekten avrundes nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 6. Det sammenlagte skattebeløp blir å avrunde til det nærmeste antall hele kroner.

§ 7. Ved ansettelsen til skatt av de i § 1 VI omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68 dog således, at hustru alltid henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt i 1ste klasse kr. 1000,00, i 2den klasse kr. 1500,00, i 3dje klasse kr. 2000,00, i 4de klasse kr. 2400,00, i 5te klasse kr. 2800,00, i 6te klasse kr. 3200,00, i 7de klasse kr. 3600,00 og i 8de klasse kr. 4000,00.

Har nogen større forsørgelsesbyrde enn det utkreves for å bringe ham op i 8de klasse, forhøies det til hans inntekt svarende beløp i 8de klasse med kr. 400,00 for hver overskytende forsørget person.

Skattepliktige selskaper og innretninger, skattepliktige utlendinger (landskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c og lov av 13 juli 1921 § 5) samt personer, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, men som ikke har fast bopel her i riket, gis intet skattefritt fradrag. Har de sistnevnte personer måttet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog å henregne til en av klassene 1—8 efter det antall personer, som de har å forsørge.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

§ 8. I øvrig blir skatten å utlignen efter de gjeldende skatte- 6 juni.
lover, derunder lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige
bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og
formue med senere tilleggsløver.

§ 9. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Gitt på Oslo slott den 6 juni 1930.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

Kongeleg kunngjering um vegavgifter i budgett- 6 juni.
terminen 1930—31 etter Stortingets vedtak frå
4 juni 1930.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

Stortinget har den 4 juni 1930 gjort dette vedtak:

I samhøve med lov um motorvogner frå 20 februar
1926 § 22 gjeld for budgett-terminen 1930—31 desse veg-
avgifter:

A. Frå 1 juli til 31 desember 1930:

1. For kvart påbyrja 100 kilogram av det vogni veg i
driftsferdig stand med vanlegt utstyr og tyngste til-
høyrande yverstell:

Av elektriske motorvogner med drift frå akkumula-
torbatteri, med luftgummiringar 4 kronor året, med
kompaktringar 6 kronor. Av andre motorvogner (vegne
med full brenseltank) og av tilhengsvogner, med luft-
gummiringar 6 kronor året, med andre gummiringar 8
kronor. Minste avgift 30 kronor året, likevel for van-
lege sykklar med påhengsmotor 10 kronor.

2. Av prøvenummer som vert gjeve for heile året 150
kronor året, og av prøvenummer gjeve for stutt tid 5
kronor dagen.
3. Av alle til riket innførde eller her tilverka hjulringar
for motorvogner (ytterdekk, luftkjerneringar og kompakt-
ringar) som det er brukt gummi til, og av gummi i
lengder til slike hjulringar eller delar til deim kr. 1,50
av kvart kilogram.

Hjulringar for vanlege sykklar med påhengsmotor er
fritekne for gummiavgift.

B. Frå 1 januar 1931:

1. For kvart påbyrja 100 kilogram av det vogni veg i
driftsferdig stand med vanlegt utstyr og tyngste til-
høyrande yverstell:

6 juni. Av bensindrivne motorvogner (vegne med full brensel-tank), av elektriske motorvogner med drift frå akkumulatorbatteri og av tilhengsvogner:

- a. med luftgummiringar 3 kronor året,
- b. med andre gummiringar 4 kronor året.

Minste avgift 10 kronor året, for vanlega sykklar med påhengsmotor 5 kronor året.

2. Av motorvogner som til framdrift heilt eller i hovudsaki nyttar brennto som ikkje er avgiftspliktig (vegne med fullt brenselrom):

- a. med luftgummiringar 6 kronor året,
- b. med andre gummiringar 8 kronor året.

3. Av prøvenummer som vert gjeve for heile året, 75 kronor året og av prøvenummer til bruk berre for motorsykklar 30 kronor året.

Av prøvenummer gjeve for stutt tid 3 kronor dagen.

4. Av alle hjulringar for motorvogner (ytterdekk), luftkjerneringar og kompaktringar, som vert innførde til riket eller tilverka her og som det er nytta gummi til, og av luftslangar, slangevernarar og felgband — kr. 1,50 av kvart kilogram.

Hjulringar (dekk og slangar m. m.) for vanlege sykklar med påhengsmotor er fritekne for gummiavgift.

5. Av bensin som vert innført til riket eller tilverka her, 3 øre av kvar liter.

Denne avgift skal ogso betalast av dei opplag som er her i riket den 1 januar 1931, likevel slik at inntil 300 liter som er på lager hjå bensinforhandlarar eller forbrukarar er fritekne for avgift.

Fritekne for avgift er bensin som vert nytta til skeinegangsvogner åt stats- og privatjarnvegar, statens motorbåtar, statens luftfarty, rutegåande private luftfarty og bensin til industriell verksemd i større mengder enn 2 000 liter um året til anna enn drift av motorvogner.

Likeeins er inntil 200 liter bensin som motorvogn har med frå utlandet til eige bruk, friteken for avgift.

Etter søknad kan vedkomande departement fastsetja at avgift av bensin som vert ført utatt or riket i mengder på minst 400 liter skal gjevast tilbake.

Til vederlag for den avgifti som vert betalt av motorfarty, får Handelsdepartementet til rådvelde 8 pct. av bensinavgifti.

Dette Stortingsvedtaket vert hermed sett i verk.

Gjeve på Oslo slott den 6 juni 1930.

Under Vår hand og riksseglet

HAAKON.

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted
kst.

Kongelig resolusjon.

6 juni.

I henhold til § 2 annet ledd i lov om Jan Mayen av 27 februar 1930 nr. 2 fastsettes nedenstående forskrifter angående jakt og fangst på Jan Mayen:

§ 1. Ingen må drive jakt eller fangst på øen Jan Mayen uten tillatelse av Handelsdepartementet, som kan fastsette særlige vilkår for tillatelsen.

§ 2. Overtredelse av bestemmelsen i § 1 straffes med bøter. Fangsten eller dens verdi kan ved dom besluttet helt eller delvis inndratt hos den skyldige eller den på hvis vegne han har handlet. Inndragningen skjer til fordel for statskassen.

§ 3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Samtidig opheves den provisoriske anordning av 27 september 1929.

Kongelig resolusjon.

6 juni.

I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 samt herredstyrets beslutning i møter den 9 november 1929 og 8 mars 1930 stadfestes nedenstående skogvedtekter for Kvås herred, Vest-Agder fylke:

§ 1. Åvirkning til salg eller industriell produksjon av bartrær, som 1,5 m. fra høieste rot holder mindre tverrmål enn 23 cm. utenpå barken på bredeste kant, er forbudt.

§ 2. Uten hinder av forbudet i § 1 kan åvirkes helt tørre (døde) og vindfelte trær. Likeledes kan uten hinder av samme forbud efter utblinkning av opsynsmannen, fylkes-skogmesteren, statens skogforvalter eller en av deres assistenter åvirkes til salg eller industriell produksjon:

- a. uveksterlige, vantrevne, syke eller beskadigede trær,
- b. trær som av hensyn til den øvrige skogs trivsel eller til befordring av skogens gjenvekst bør hugges.

Under utblinkningen hugges merker på rot og stamme med en av herredstyret eller skogrådet godkjent blinkeøks.

§ 3. Enhver åvirkning til salg eller industriell produksjon må kun finne sted efter forutgående blinkning. Enhver hugst må meldes til skogrådet minst 14 dager før blinkningen aktes igangsatt med angivelse av sted, virkets art og omtrentlige kvantum. Blinkning kan også settes i gang med kortere varsel, når skogrådet samtykker heri.

§ 4. Ved enhver hugst og blinkning skal der gjensettes de nødvendige le- og frøtrær. Disse kan forlanges merket på en særskilt måte, og må ikke skades eller fjernes uten samtykke av en av de forannevnte tjenestemenn.

6 juni. § 5. Skogrådet kan gi skogeier tillatelse — gjeldende inntil videre — til selv eller ved godkjent mann å foreta blinkning til salg eller industriell produksjon som nevnt under § 2.

En sådan blinkning må være foretatt minst 14 dager før hugsten igangsettes, og varsel herom gitt skogrådet, som selv eller ved en av de under § 2 nevnte tjenestemenn kan besiktige blinken. Herunder kan gis pålegg om gjensettelse av blinkede trær. Den påhugne blink må i tilfelle overmales på betryggende måte.

Hvis blinkningen finnes å være utilfredsstillende — ikke stemmende med rasjonell skogskjøtsel —, kan skogrådet straks stoppe blinkningen og påby at hugst alene skal kunne skje efter utblinkning av en av de i § 2 nevnte tjenestemenn.

§ 6. Der anordnes et skogråd, som selv velger formann med varamann. Skogrådet har å påse at vedtektene blir gjennomført og overholdt samt å anmelde overtredelser for politiet.

Skogrådet ansetter det fornødne antall opsynsmenn og utferdiger instruks for disse. Skogrådet skal føre protokoll over sine forhandlinger og fortegnelse over innkomne andragender om utblinkning og den trufne avgjørelse.

Skogrådet avholder de i stillings medfør nødvendige møter efter formannens berømmelse og under hans ledelse.

På årsmøtet, der avholdes innen utgangen av juni måned, avfattes innberetning om virksomheten i det forløpne driftsår, hvilken innberetning sendes herredstyret og den skogfunksjonær der fører overopsynet med skogvedtektenes overholdelse i herredet.

§ 7. Opsynsmennenes lønn utredes av herredskassen med lovbestemt refusjon av statskassen.

Skogeier eller hugstberettiget plikter å yde den opsynsmann som utfører blinkning, utvisning eller annet lignende arbeide for ham i skogen, betaling for utført arbeide.

§ 8. Tvist om blinkning avgjøres av skogrådet med om mulig tiltrede av den skogfunksjonær der fører overopsynet med skogvedtektenes overholdelse i herredet.

§ 9. Overtredelse av vedtektene er belagt med straff.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.